

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน
จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน
จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

SCHOOL ADMINISTRATION IN THE DIGITAL AGE OF SCHOOL ADMINISTRATORS SCHOOL
TO EXPAND EDUCATIONAL OPPORTUNITIES PHAN DISTRICT CHIANG RAI PROVINCE
THE OFFICE OF CHIANG RAI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 2

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2022

Copyright 2022 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน

จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ของ ญัสฎกฤตา กันทาใจ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. จิตติมา วรณศรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทร คล้ายอ่ำ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสภา อำนวยรัตน์)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	ณัฐกฤตา กันทาใจ, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2565
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทร คล้ายอ่ำ
คำสำคัญ:	ยุคดิจิทัล, การบริหาร, การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2) เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 136 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงโดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test independent) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) จากผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา รองลงมา คือ ปรับปรุงงานอย่างเป็นระบบ สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล มีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล เป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปฏิบัติงานเป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ภาพรวมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันเช่นกัน ขณะที่เมื่อเปรียบเทียบตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน พบว่าภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน

Title: SCHOOL ADMINISTRATION IN THE DIGITAL AGE OF SCHOOL ADMINISTRATORS SCHOOL TO EXPAND EDUCATIONAL OPPORTUNITIES PHAN DISTRICT CHIANG RAI PROVINCE THE OFFICE OF CHIANG RAI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 2

Author: Natkrita Kantachai, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2022

Advisor: Assistant Professor Dr. Sunthon Khlal um

Keywords: Digital Age, Administration, School Administration in the Digital Age

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study school administration in the digital age of school administrators school to expand educational opportunities, Phan District, Chiang Rai Province, the Office of Chiang Rai Primary Education Service Area 2, and 2) to conduct a comparison of school administration in the digital age of school administrators school to expand educational opportunities, Phan District, Chiang Rai Province, the Office of Chiang Rai Primary Education Service Area 2, classified by educational background and work experience in the current position. Furthermore, A sample group of the research included 136 school administrators and instructors of the educational opportunity expansion schools in Phan District, Chiang Rai Province, the Office of Chiang Rai Primary Education Service Area 2, Academic Year 2021. The research instrument, in addition, was a valid 5-level estimation scale questionnaire with the item objective congruence (IOC) of 0.67–1.00 and the reliability of 0.87. The statistics used for data analysis comprised percentage, mean, standard deviation, t-test independent, and one-way analysis of variance (ANOVA). The research results demonstrated that 1) school administration in the digital age of school administrators school to expand educational opportunities, Phan District, Chiang Rai Province, the Office of Chiang Rai Primary Education Service Area 2 placed at a high level. When considering each aspect, the highest average were school administrators' understanding of personnel in educational institutions' knowledge and skills, followed by the systematic work improvement, creation of learning cultures in digital world, good vision in digital era, and citizenship in digital age. The lowest average, moreover, consisted of performing professional excellence in digital era which was at a high level in all aspects. Additionally, 2) the comparison's findings categorized by educational qualifications highlighted that the overall school administration in digital era of school administrators had no difference. When considering each aspect, there was no difference as well. However, while compared with work experience in the current position, it was realized that the overall was significantly different at a level of 0.05. When considering each aspect, there was a statistically significant difference at a level of 0.05 in all aspects.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ดีด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ อาจารย์ประจำวิทยาลัย การศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพล แจ่มอักษร อาจารย์ประจำ ภาควิชาพื้นฐานและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และดร.ชัย สันแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนพานพสกสวส์ดี อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ที่กรุณา เสียสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำ แก้ไข และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า สมบูรณ์ และสำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ และอนุญาตให้คณะครูได้ตอบแบบสอบถาม และได้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลและ จัดส่งคืนให้ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ จนทำให้งานวิจัย สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ครูบาอาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกท่าน และบุคลากรวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งปวง และคอยให้คำแนะนำระหว่าง การศึกษามาโดยตลอด

เหนือสิ่งอื่นใด ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัวที่สนับสนุน และคอยให้ กำลังใจทุกเวลาที่เหนื่อยล้า ให้ความช่วยเหลือทุก ๆ ด้าน จนการเรียนรู้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี

ท้ายนี้ผู้ศึกษาขอน้อมรำลึกถึงอำนาจบารมีของคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งหลายในสากลโลก อันเป็นที่พึ่งให้ผู้ศึกษามีสติปัญญาในการศึกษาค้นคว้า ผู้ศึกษาขอให้เป็น กตเวทิตาแก่บิดา มารดา ครอบครัวของผู้ศึกษา ตลอดจนผู้เขียนหนังสือ และบทความต่าง ๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้ศึกษา จนสามารถทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ณัฐกฤตา กันทาใจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ข้อมูลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2.....	10
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	11
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
สรุปกรอบแนวคิด	56
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	61
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	64
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2	65
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามวุฒิ การศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน	75
บทที่ 5 บทสรุป.....	84
สรุปผลการวิจัย	84
อภิปรายผลการวิจัย.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	93
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญ.....	102
ภาคผนวก ข ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม เพื่อ การวิจัย (Item Congruence Index: IOC)	103
ภาคผนวก ค รายงานหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย	109
ภาคผนวก ง รายงานหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย.....	110

ภาคผนวก จ แบบสอบถาม 111

ประวัติผู้วิจัย 119

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล.....	44
ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	64
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในภาพรวม.....	65
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล.....	66
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล.....	68
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล.....	69
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล.....	71
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัด	

เชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านความเข้าใจใน ความรู้และทักษะความสามารถของคน ในสถานศึกษา	72
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ในยุค ดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัด เชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการปรับปรุง อย่างเป็นระบบ	74
ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	76
ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่ง ปัจจุบัน	77
ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน	79
ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมี อาชีพในยุคดิจิทัล จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน	79
ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้าน การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน ในตำแหน่งปัจจุบัน	80
ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้าน การสร้างวัฒนธรรมการ เรียนรู้ในโลกดิจิทัล จำแนกตามประสบการณ์ การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน.....	81
ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความเข้าใจในความรู้และ	

ทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่ง
ปัจจุบัน82

ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ
จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน83

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย56

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์โลกหรือที่เรียกว่าโลกไร้พรมแดนในปัจจุบันที่พบว่ามีเปลี่ยนแปลงอย่างมาก รวดเร็ว และตลอดเวลา ทั้งในด้านสังคมที่เป็นกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ ความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 รวมทั้งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดด ซึ่งหมายถึงการก้าวเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง เช่น คอมพิวเตอร์พกพา โทรศัพท์สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต และเครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ กล่าวได้ว่าเป็นยุคที่โลกของเรากำลังขับเคลื่อนเข้าสู่ยุคดิจิทัล (digital era) ซึ่งเป็นยุคที่พลโลกจะต้องก้าวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดนิ่ง เพื่อให้รู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ที่ทำให้เกิดการแข่งขันในด้านต่าง ๆ (เศรษฐกิจ มลพิษวรรณ, 2560, สื่อออนไลน์) กระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างมากมาเหล่านี้ ทำให้เกิดความกังวลใจว่าประชากรของชาติ ทั้งผู้ใหญ่ที่เกิดก่อนยุคดิจิทัลจะมีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายได้หรือไม่ เด็กและเยาวชน ซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญของชาติที่เกิดในยุคดิจิทัล ซึ่งมีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยี จะรู้จักการนำเทคโนโลยีมาใช้ได้อย่างถูกต้องและชาญฉลาดเพียงใด นับว่าเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วน ต้องให้ความสำคัญในการให้คำแนะนำ เพื่อให้เด็กและเยาวชนของชาติใช้ชีวิตในยุคดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย ในสังคมโลกยุคปัจจุบันเป็นยุคของเศรษฐกิจฐานความรู้ มนุษย์ต้องดำรงอยู่ท่ามกลางข้อมูลข่าวสารสารสนเทศต่าง ๆ มากมาย การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทำได้ง่ายและรวดเร็ว ถึงแม้แหล่งข้อมูลความรู้จะอยู่ไกลคนละซีกโลกก็ตาม การรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ จึงเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ดังนั้นการพัฒนาคนในด้านการศึกษารเรียนรู้จึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาเน้นการสร้างคนเพื่อให้เกิดความเจริญให้กับประเทศทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การศึกษาจึงถือเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องมีการปรับตัวอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับวิวัฒนาการ ระบุทูกซ์ (2550) ได้กล่าวว่าประเทศไทยจะต้องศึกษาเรียนรู้ และเร่งทำความเข้าใจเพื่อเตรียมพร้อมรองรับความเปลี่ยนแปลงของประเทศในทุก ๆ ด้าน ในยุคที่กระแสดิจิทัลเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยไม่สามารถต้านทานและหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการศึกษา ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญ

ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาประเทศให้พร้อมเข้าสู่ยุคประเทศไทย 4.0 ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ “การพัฒนาคน” ให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและใช้ชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติหน้าที่โดยยึดการบริหารในด้านคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2558, สืบออนไลน์) การขับเคลื่อนการศึกษาให้มีคุณภาพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีทักษะการทำงานอย่างเป็นมืออาชีพ และเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล (digital era) ดังที่ อัจฉรา จุ้ยเจริญ (2558) กล่าวว่า ท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลง ผู้นำจำเป็นต้อง มองเชิงรุกไม่ว่าจะเป็นแนวคิดและการสร้างทีมที่มีศักยภาพ และใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีได้ในหลากหลายด้าน คำว่า “ผู้บริหาร” ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง ทั้งของภาครัฐและเอกชน ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ผู้บริหารที่เป็นที่คาดหวังของบุคลากรในโรงเรียนก็คือ “ผู้บริหารมืออาชีพ” โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพในโลกศตวรรษที่ 21 ในยุคการเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 หรือไทยแลนด์ 4.0 และยุคดิจิทัล

การมาของดิจิทัลเป็นตัวแปรที่สำคัญ จากโลกที่เคยมีพื้นที่และเวลาเป็นอุปสรรค กลายเป็นโลกไร้พรมแดน กล่าวคือการเข้าถึงข้อมูลที่ง่าย สะดวกและรวดเร็ว สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารกันในระดับเรียลไทม์ ทำให้องค์กรในปัจจุบันต้องขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมดิจิทัลเป็นหลัก ผู้นำยุคใหม่ต้องเข้าใจก่อนว่าความล้มเหลวของการทดลองเป็นส่วนหนึ่งของนวัตกรรม ผู้นำที่ดีต้องสร้างแรงบันดาลใจให้คนในองค์กร มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานมากกว่าสนใจแต่ผลลัพธ์เป็นหลัก รูปแบบองค์กรแบบที่มีลำดับชั้นของโครงสร้างหลาย ๆ ชั้นอาจเคยมีประสิทธิภาพในอดีต แต่ในปัจจุบัน โลกปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา โครงสร้างองค์กรแบบเดิมจึงอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานในยุคดิจิทัลและลดความสร้างสรรค์ในการทำงาน ดังนั้นผู้นำในยุคนี้ จึงต้องมีความสามารถด้านดิจิทัล ในการนำข้อมูลที่มีอยู่มากมายมหาศาล (Big Data) นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับองค์กรได้อย่างไม่จำกัด ตั้งแต่การทำงานในประจำวัน (Day-to-Day Operation) ไปจนถึงการวางแผนกลยุทธ์ที่จะสนับสนุนเป้าหมายขององค์กร ความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์กร รวมไปถึงการบริหารจัดการและสร้างสมดุลของทักษะความสามารถในหลาย ๆ ด้านให้เหมาะสมกับ

สถานการณ์ขององค์กร ได้แก่ 1) Executor คือ ความสามารถในการจัดการกับงานประจำวัน 2) Inventor, Creator คือ ความสามารถในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ 3) Entrepreneur สามารถในการเป็นผู้ประกอบการ และ 4) Professional คือ ความเป็นในการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด ดังนั้น การนำเทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลมาทุนแรงและใช้งานแทนแรงงานมนุษย์ก็เพื่อเพิ่มอัตราเร่งขององค์กรให้วิ่งตามจังหวะการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ทัน (ปกรณ์ ลีสกุล, 2561, สื่อออนไลน์)

จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้ามาเปลี่ยนรูปแบบและกระบวนการทำงาน โดยเฉพาะกับผู้บริหารสถานศึกษา ที่จำเป็นจะต้องรู้จักทักษะดิจิทัล ซึ่งถือเป็นเครื่องมือและวิธีการสำคัญในการทำงานยุคดิจิทัล รวมถึงภาวะผู้นำดิจิทัลที่ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับครูผู้สอนและผู้เรียนในยุคดิจิทัล ตลอดจนเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล จากสภาพการดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้สังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดมาเพื่อศึกษาในครั้งนี้จำนวน 6 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล หมายถึงผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแลกเปลี่ยนถ่ายทอดวิสัยทัศน์ หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาด้วยการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็นเลิศของสถานศึกษาสามารถสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัวเพื่อพัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบสนองให้เกิดเป้าหมายการเรียนรู้และการสนับสนุนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ 2) ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล หมายถึงผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะที่เชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสถานศึกษา สามารถสนับสนุนส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน โดยการมอบอำนาจแก่ครูในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ มีการอำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้วยการกระตุ้นอบรมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล หมายถึงผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรม และกฎหมายตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้อง 4) ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล หมายถึง

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลให้เป็นปกติในสถานศึกษา จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลในสถานศึกษาได้อย่างทั่วถึง โดยการจัดหาและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้อย่างทั่วถึง 5) ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเข้าใจขีดความสามารถของคนในสถานศึกษา จัดการและสร้างสมดุลของทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ชี้แนะการทำงาน ปฏิบัติต่อคนในสถานศึกษาด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถจัดการกับปัญหาในการทำงาน 6) ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ หมายถึง การบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษา โดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งสะสมและวิเคราะห์ข้อมูลอธิบายผลลัพธ์และค้นหาปรับปรุงพฤติกรรมของคนในสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีโรงเรียนที่จัดการศึกษาก่อนระดับประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นขยายโอกาส ในเขตพื้นที่ 5 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอพาน ป่าแดด แม่ลาว แม่สรวย และเวียงป่าเป้า โดยส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการจัดการศึกษา และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น โดยได้ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้กลยุทธ์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และนโยบายที่สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกด้านอุปสรรค (Threats) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 2 มีปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ ในประเด็นด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) พบว่า สภาพพื้นที่บางแห่งไม่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยี การพัฒนาบุคลากร ด้าน ICT ไม่เพียงพอต่อ ความต้องการของสถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียนขาดความรู้เท่าทันต่อการเติบโตของสื่อ เทคโนโลยีที่รวดเร็ว ในการนำไปใช้ให้เหมาะสม ประกอบกับกระแสวัฒนธรรมข้ามชาติและ เทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีผลกระทบต่อการปลูกฝังและ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย มีทั้งหมด 13 โรงเรียน เปิดสอนในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น มีจุดประสงค์เพื่อให้เยาวชนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่สามารถ เดินทางไปศึกษาต่อในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการเปิดโอกาส หรือขยายโอกาสให้เยาวชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ห่างไกลได้รับความรู้ และมีพื้นฐานทางด้านการศึกษาที่สูงขึ้น ซึ่งในปัจจุบันได้ประสบปัญหาทางด้านนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าสู่วัยรุ่น มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ไม่พึงประสงค์ ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ทำให้รูปแบบการเรียนการสอนต้องมีการปรับเปลี่ยน การดำเนินชีวิตเปลี่ยนแปลงไปสู่ความปกติใหม่ (New Normal) ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย ประกอบด้วยวิธีคิด วิธีเรียนรู้ วิธีสื่อสาร วิธีปฏิบัติ และการจัดการ การเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความรู้และทักษะ รวมทั้งภาวะผู้นำที่แตกต่างไปจากยุคอื่น ๆ เพื่อให้สามารถรับมือ ผู้เรียน และครูผู้สอนในยุคดิจิทัล รวมถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมากมายและรวดเร็วได้ เป็นอย่างดี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2, 2563)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อนำผลที่ได้ไปวางแผนการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาและผู้บริหารสามารถนำข้อเสนอแนะจากความคิดเห็นของครู ผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาส่งเสริมภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 13 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน และครูผู้สอน จำนวน 193 คน รวมทั้งหมด 207 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (สุวิมล ติรกานันท์, 2554, หน้า 179) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 136 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการแจกแจงความถี่คะแนน เพื่อนำไปสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล
- 2.2 ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล
- 2.3 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล
- 2.4 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล
- 2.5 ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา
- 2.6 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ คือ

3.1 วุฒิการศึกษา

3.1.1ปริญญาตรี

3.1.2ปริญญาโทขึ้นไป

3.2 ประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน

3.2.1 น้อยกว่า 5 ปี

3.2.2 5-10 ปี

3.2.3 11-15 ปี

3.2.4 มากกว่า 15 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม คือ การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล
2. ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล
3. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล
4. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล
5. ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา
6. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการ และครูอัตราจ้าง ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง การบริหารจัดการในสถานศึกษาโดยการส่งเสริม กระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รู้เท่าทันถึงเทคโนโลยีพร้อมขับเคลื่อนการใช้องค์ความรู้ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ให้ดำรงอยู่และแข่งขันกับสถานศึกษาอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้นำที่มีบทบาทเกี่ยวกับการบริหารจัดการในสถานศึกษาโดยการส่งเสริม กระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รู้เท่าทันถึงเทคโนโลยีพร้อมขับเคลื่อนการใช้องค์ความรู้ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ให้ดำรงอยู่และแข่งขันกับสถานศึกษาอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล หมายถึงผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแลกเปลี่ยนถ่ายทอดวิสัยทัศน์ หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาด้วยการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็นเลิศของสถานศึกษาสามารถสร้างแรงบันดาลใจ ในการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัวเพื่อพัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบสนองให้เกิดเป้าหมายการเรียนรู้และการสนับสนุนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล หมายถึงผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะที่เชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสถานศึกษา สามารถสนับสนุนส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน โดยการมอบอำนาจแก่ครูในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ มีการอำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้วยการกระตุ้นอบรมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล หมายถึงผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรม และกฎหมายตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้อง

ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลให้เป็นปกติในสถานศึกษาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลในสถานศึกษาได้อย่างทั่วถึงโดยการจัดหาและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้อย่างทั่วถึง

ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเข้าใจขีดความสามารถของคนในสถานศึกษา จัดการและสร้างสมดุลของทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์

ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ชี้แนะการทำงาน ปฏิบัติต่อคนในสถานศึกษาด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถจัดการกับปัญหาในการทำงาน

ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ หมายถึง การบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษา โดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งสะสมและวิเคราะห์ข้อมูลอธิบายผลลัพธ์และค้นหาปรับปรุงพฤติกรรมของคนในสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเชิงนโยบายในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยได้ศึกษาค้นคว้า หลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
 - 2.1 บริบทของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
 - 2.2 การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
 - 3.1 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 3.2 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 3.3 คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. สรุปกรอบแนวคิด

ข้อมูลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มาตรา 33 การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยแบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

มีโรงเรียนที่จัดการศึกษาก่อนระดับประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ต่อด้านขยายโอกาส ในเขตพื้นที่ 5 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอพาน อำเภอป่าแดด อำเภอแม่ลาว อำเภอแม่สรวย และอำเภอเวียงป่าเป้า โรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 166 โรงเรียน

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ทั้งหมด 13 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนธารทองวิทยา (ป่ารวก)
2. โรงเรียนรุ่งธารวิทยา
3. โรงเรียนบ้านโป่งแดง
4. โรงเรียนสันกลางวิทยา
5. โรงเรียนบ้านป่าบง
6. โรงเรียนบ้านฝางต้น
7. โรงเรียนปูกาง (อินทรราชราษฎร์อุปถัมภ์)
8. โรงเรียนทานตะวันวิทยา
9. โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งป่าแดด
10. โรงเรียนป่าแดงวิทยา
11. โรงเรียนเวียงห้าวิทยา
12. โรงเรียนบ้านใหม่ท่าตันเกียง
13. โรงเรียนบ้านป่าแดงงาม

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

บริบทของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

สภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาไทย

สำหรับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันที่ส่งผลกระทบและมีนัยสำคัญต่อภาคการศึกษาและการเรียนรู้ของประเทศไทยสามารถแบ่งการเปลี่ยนแปลงออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557, สื่อบนออนไลน์)

ระดับที่ 1 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก (global trend) พลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลกจากการก้าวผ่านศตวรรษที่ 20 เข้าสู่ศตวรรษที่ 21 สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ 3 กระแส ได้แก่ กระแสการเปลี่ยนแปลงจากศตวรรษของชาวอเมริกัน (American century) สู่ศตวรรษของชาวเอเชีย (Asian century) กระแสการเปลี่ยนจากยุคแห่งความมั่งคั่งสู่ยุคแห่งความสุดโต่ง ทั้งธรรมชาติ การเมือง และธุรกิจและกระแสการเริ่มเปลี่ยนแดนอำนาจจาก

ภาครัฐและ เอกชนสู่ภาคประชาชน (citizen centric governance) หรือประชาธิปไตย แนวโน้มใหญ่ที่สำคัญของโลก (mega trend) ซึ่งเป็นบริบทใหม่ของโลกที่มีความสำคัญ เช่น การเข้าสู่สังคมสูงอายุ ความเป็นเมืองที่เพิ่มขึ้น การปฏิวัติทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ระดับที่ 2 แรงขับเคลื่อนในระดับภูมิภาค การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกมากขึ้น โดยกรอบความร่วมมือที่มีความสำคัญใกล้ชิดกับประเทศไทยเป็นอย่างมากคือการรวมกันเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

ระดับที่ 3 ประเด็นภายในประเทศไทย (local issues) ปัญหาที่พบ เช่น ความเหลื่อมล้ำกับดักประเทศรายได้ปานกลาง วิกฤตด้านความมั่นคง การเปลี่ยนแปลงทางครัวเรือน เช่น ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว คำถามที่สำคัญในเรื่องการพัฒนาการศึกษาซึ่งคนไทยยังมีอีกหลายคำถาม เช่น หากการศึกษาเป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ แล้ว ภายใต้สถานการณ์หรือบริบทการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ การศึกษาของประเทศไทยตอบโจทย์หรือไม่ การศึกษาของประเทศไทยจะผลิตคนไทยที่พร้อมและเหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร และช่วยแก้ไขประเด็นปัญหาภายในประเทศด้านต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้นได้อย่างไร ทำอย่างไรให้เด็กที่อยู่ในระบบการศึกษา ครอบครัว หรือคนไทยทั้งหมดพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงก้าวเดินต่อไปร่วมกันทั้งสังคม การศึกษาจึงไม่ได้เป็นเพียงการผลิตคนเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานเท่านั้น ยังเป็นเครื่องหล่อหลอมคนไทยให้มีการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจิตใจ หล่อหลอมให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ในยุคใหม่ คนไทยต้องให้ความสำคัญกับความรู้ และ คุณธรรมให้มากยิ่งขึ้น ประเทศไทยจะต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาค ประชาชน เพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่สังคมยุคใหม่ที่ยั่งยืน กล่าวคือ เป็นสังคมแห่งโอกาส สังคมที่เป็นธรรม และสังคมที่มีคุณธรรม โดยการพัฒนาการศึกษาอย่างพหุมิติ เน้นการพัฒนาการศึกษา ทั้งด้านความรู้ ทักษะ จิตใจ และสุขภาพ (Head, Hand, Heart, and Health)

การศึกษา 4.0 (Education 4.0)

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (2559) ได้กล่าวถึง การศึกษา 4.0 ว่าเป็น การเรียนการสอนที่สอนให้นักศึกษา สามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหน ทุกแห่งบนโลกนี้มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ มาตอบสนององความ ต้องการของสังคม ซึ่งการเรียนการสอนในปัจจุบันยังคงห่างไกลในหลาย ๆ มิติ เช่น ไม่เคยสอน ให้ผู้เรียนได้คิดเองทำเอง ส่วนใหญ่ยังคงสอนให้ทำโจทย์แบบเดิม ๆ อีกเรื่องคือผู้เรียนเริ่มไม่รู้จัก สังคม ส่วนใหญ่ใช้เวลาในโลกออนไลน์ไปกับเกมส์ การช้อปปิ้ง การแชท เฟสบุ๊ก ไลน์ และ อินสตาแกรม ส่วนใหญ่มันเป็นสังคมมายา ซึ่งเทคโนโลยีไม่ได้ผิด แต่เหรียญมีสองด้าน เทคโนโลยีก็เช่นกัน จะนำไปใช้ในด้านใดให้เกิดประโยชน์ เป็นความยากและท้าทายของผู้ที่ต้อง ทำหน้าที่สอนในยุคนี้

เพราะการเรียนการสอนในยุค 4.0 ต้องปล่อยให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยี ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ปล่อยให้กล้าคิดและกล้าที่จะผิด แต่ทั้งหมดก็ยังคงต้องอยู่ในกรอบ ที่สังคมต้องการหรือยอมรับได้ ไม่ใช่ว่า เก่งจริง คิดอะไรใหม่ ๆ ได้เสมอและมีความคิดสร้างสรรค์ แต่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งปัจจัยหลักของการใช้เทคโนโลยีที่เกิดความคุ้มค่า ได้แก่

1. การใช้อินเทอร์เน็ต (Internet) เครื่องมือสำคัญสำหรับการค้นหาความรู้ เป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญ ดังนั้นทางการศึกษาต้องสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าถึง Internet ได้ง่ายมากกว่า มอง Internet เป็นผู้ร้ายแล้วกลัวว่าผู้เรียนจะใช้ Internet ไปในทางที่ไม่ดี ไม่สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้

2. ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เป็นพรสวรรค์ หลักสูตรการเรียนการสอนควรจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนกล้าที่จะคิดนอกกรอบหรือต่อยอดจากตำราเรียน

3. การปฏิสัมพันธ์กับสังคม (Society Interaction) เพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและทำงานร่วมกันในสังคมได้ ควรจะมีกิจกรรมที่สนับสนุนการทำงานแบบเป็นกลุ่มหรือทีม ปัจจัยดังกล่าวถ้าทำได้ดีการศึกษา 4.0 จะสามารถสร้างและพัฒนาคนให้สามารถค้นหาความรู้ต่าง ๆ มาปะติดปะต่อและประยุกต์เข้ากับงานที่ทำ สามารถต่อยอดและพัฒนา

การเตรียมการศึกษาเพื่อก้าวเข้าสู่ไทยแลนด์ 4.0 มีปัจจัยหลายอย่างที่ต้งคำนึงถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังมีบุคลากรทางการศึกษาอีกจำนวนมากที่อยู่ในระบบ 1.0, 2.0, 3.0 ซึ่งการพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มปฏิรูปการศึกษา โดยได้กำหนดนโยบาย 2 ภาษา (Bilingual Policy) และสร้างทักษะด้านวิชาชีพเพื่อเศรษฐกิจเชิงอุตสาหกรรม และมีการพัฒนาความสามารถด้านการศึกษาจัดให้มีโรงเรียนการคิด วิเคราะห์ (Thinking School) โดยหลักการสำคัญ คือ การใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาของการศึกษา การใช้วิทยาศาสตร์เพื่อศึกษา เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ การใช้คณิตศาสตร์เพื่อพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาด้านการคิด การใช้ เหตุผล และหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ และการเตรียมการ ศึกษาจะต้องมีการวางแผนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน จัดหลักสูตรให้ครอบคลุมคนทุกกลุ่ม พร้อม ทั้งปรับปรุงตำราให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งยังมีครูผู้สอนเพียง 2% เท่านั้น ที่มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรว่า เป็นอย่างไร ดังนั้นสิ่งที่ควรจะต้องดำเนินการ คือ การปรับปรุงตำราเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ต้องเปลี่ยนระบบการประเมินเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเฉพาะการคิดเป็น วิเคราะห์เป็น ตามทักษะในศตวรรษที่ 21 และการปรับการอบรมครูให้ตรงกับความต้องการใน

การนำความรู้ไปใช้ และการพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถสร้าง นวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ ต้องดำเนินการควบคู่ไปด้วยกัน

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2559) ได้กล่าวถึง การศึกษา 4.0 ว่า คือ การศึกษาของไทยที่ก้าวข้ามการศึกษาที่เป็นเพียงแค่การให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า คิด เขียน และ วิเคราะห์ วิจัยได้เท่านั้น แต่การศึกษาต้องถึงขั้นที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถ สร้างผลงานที่เป็นผลผลิต (product) ออกมาให้ได้ และเป็นผลผลิตที่ดีมีคุณภาพด้วยพร้อมกัน ซึ่งเป็น การศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ (Creative and production education)

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) ได้ให้ความหมายของการศึกษา 4.0 ว่าหมายถึง การศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรม ทั้งนวัตกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียน นวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครู และนวัตกรรมทางการบริหาร ของผู้บริหาร สถานศึกษา

สรุปความหมายของการศึกษา 4.0 คือ การจัดการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรม ให้สอดคล้องกับยุคประเทศไทย 4.0 เป็นการบริหารให้ครูมี คุณลักษณะ และทักษะที่เหมาะสมกับประเทศไทย 4.0 และส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียน สามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ทุกหนทุกแห่งบนโลกนี้มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนา นวัตกรรมต่าง ๆ มาตอบสนองความต้องการของสังคม ซึ่งเป็นการศึกษาเชิง สร้างสรรค์และผลิตภาพ

สำหรับวิวัฒนาการของการศึกษาก่อนที่จะมาถึงการศึกษา 4.0 นั้น เพื่อให้เกิด ความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น สามารถอธิบายเทียบเคียงได้กับวิวัฒนาการของการพัฒนาเศรษฐกิจ ในแต่ละยุคสามารถสรุปได้ดังนี้ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561)

การศึกษา 1.0 เป็นการศึกษาในยุคของเกษตรกรรม เป็นการศึกษาที่ได้รับอิทธิพลมาจาก สังคมเกษตรกรรมที่มีลักษณะเรียบง่าย ทำให้การศึกษาในยุคนี้มีลักษณะของการเรียน หนังสือ ตามที่ครูสอน เน้นการบอกความรู้ การบรรยายเป็นหลัก และเป็นการเรียนในห้องเรียนเป็นหลัก

การศึกษา 2.0 เป็นการศึกษาในยุคอุตสาหกรรม จากแนวคิดการผลิตในระบบ อุตสาหกรรมที่มีลักษณะเป็นการผลิตเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้การศึกษาในยุคนี้เป็นการเรียน ให้รู้ และออกไปรับใช้ระบบอุตสาหกรรม ไม่จำเป็นต้องมีความคิดสร้างสรรค์อะไรมากมาย และลักษณะที่สำคัญอีกอย่างของการศึกษาในยุคนี้ คือ เริ่มมีการเข้าถึงข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ดังนั้น นอกจากเป็นการเรียนให้รู้แล้วยังเป็นการเรียนให้สามารถหาความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ใน อินเทอร์เน็ตได้

การศึกษา 3.0 เป็นการศึกษาในยุคอุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น และเป็นยุคที่มีการใช้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความเป็นโลกาภิวัตน์ของโลกยุคนี้ การศึกษาในยุคนี้จึงต้องเป็นการศึกษาที่ต่อยอดจากความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้ในยุค 2.0 ที่ผู้เรียนต้องสามารถคิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ใหม่

การศึกษา 4.0 เป็นการศึกษาในยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ดังนั้น การศึกษาในยุคนี้ผู้เรียนต้องสามารถต่อยอดองค์ความรู้ใหม่จากยุค 3.0 ให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นรูปธรรม สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาหรืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้หรือการดำรงชีวิต ในยุคปัจจุบัน โดยอาศัยความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ผู้เขียนได้นิยามไว้ว่า การศึกษา 4.0 เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมนั่นเอง

ยุคดิจิทัล

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นสภาพที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนของการปรับตัวของประเทศไทยทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาเพื่อให้สามารถอยู่รอดและเหมาะสมกับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงสู่การเป็นสังคมแห่งยุคดิจิทัล (digital era) ซึ่งเป็นยุคที่เทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้า ทำให้มีความสะดวกรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นข้อความ ภาพ เสียง หรือคลิปวิดีโอ ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างรวดเร็วทุกที่และตลอดเวลา รวมทั้งสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลปริมาณมหาศาลผ่านโลกออนไลน์มากขึ้น เป็นโลกที่อินเทอร์เน็ต เป็นทุกสรรพสิ่ง (internet of things) อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่สามารถเชื่อมต่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่จำนวนมากมหาศาล (big data) ผ่านการวิเคราะห์ ประมวลผลอย่างรวดเร็ว ทำให้มีความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน ความเป็นยุคดิจิทัลนี้ จึงเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของมนุษย์ไปได้อย่างมากมายโดยสภาพดังกล่าวนำไปสู่โอกาสอย่างมหาศาล แต่ในทางตรงกันข้ามทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้อีกมากมายด้วยเช่นกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ และทำให้เกิดสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่สำคัญคือ ส่งผลให้คุณลักษณะของเด็กเปลี่ยนไป (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561)

สภาพแวดล้อมภายในที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

สำหรับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่สำคัญ ๆ ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ได้แก่ ผู้เรียน การเรียนรู้ ครู และเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผู้เรียนในยุคดิจิทัล

ลักษณะของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

Prensky (2001) ได้จำแนกประเภทของบุคคลในสถานศึกษาเป็น 3 กลุ่ม คือ

- 1) กลุ่มผู้เรียนที่เกิดในยุคดิจิทัล (digital natives) จะคุ้นเคยกับคอมพิวเตอร์ (computer) สมาร์ทโฟน (Smart phone) แท็บเล็ต (tablet) คอมพิวเตอร์แบบพกพา (notebook) ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีจนเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต
- 2) กลุ่มครู อาจารย์หรือบุคคลที่เกิดก่อนการใช้ดิจิทัล (digital immigrants) ที่ส่วนหนึ่งสามารถหาความรู้ ฝึกฝนให้รู้จักใช้อุปกรณ์ดังกล่าวพอได้ นอกจากนี้ยังมี
- 3) กลุ่มผู้ใหญ่อายุมากหรือผู้ที่อยู่ห่างไกลที่ไม่ค่อยรู้เรื่องเทคโนโลยี (digital aliens) ซึ่งควรได้รับโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้เกิดความตระหนักรู้เพื่อใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีสารสนเทศรวมทั้งควรต้องปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว ซึ่งการจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงเรื่องนี้เป็นอย่างมาก

สำหรับผู้เรียนในยุคดิจิทัลหรือเด็กยุคดิจิทัลนั้น นवलจันทร์ จุฑาภักดีกุล (2558) ได้นิยามความหมายของเด็กยุคดิจิทัล (digital generation) ว่าหมายถึง เด็กที่เกิดในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา (ตั้งแต่ ค.ศ. 1995) โดยเฉพาะเด็กที่เกิดตั้งแต่ ค.ศ. 2000 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นช่วงที่มีการพัฒนาของสื่อดิจิทัลอย่างรวดเร็ว จึงเรียกเด็กกลุ่มนี้ว่า ชนพื้นเมืองชาวดิจิทัล (digital native) เป็นเด็กที่เติบโตและคุ้นเคยกับเทคโนโลยียุคดิจิทัล มาตั้งแต่เกิด โดย Jukes นักการศึกษาชาวแคนาดาได้อธิบายลักษณะของผู้เรียนในยุคดิจิทัล ที่เป็นผลจากวิธีการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยี และอุปกรณ์ดิจิทัลตั้งแต่วัยเด็กไว้ว่า ผู้เรียนจะใช้ความจำเกี่ยวกับภาพ (visual memory) และการประมวลผลข้อมูลจากภาพได้ดีกว่าข้อความ ตัวหนังสือสามารถแยกแยะข้อมูลภาพและเสียงได้ดีว่าคนยุคก่อนชอบมองภาพที่มีสีสันสดใส ที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจมากกว่าสีมืด ๆ ทึม ๆ โดยลักษณะการกวาดสายตาของผู้เรียนในยุคนี้ เมื่อหาข้อมูลบนหน้าจอคอมพิวเตอร์จะแตกต่างไปจากลักษณะการกวาดสายตาในการอ่าน หนังสือดังนี้

1. ลักษณะการกวาดสายตารูปแบบอักษร Z (Z pattern) เป็นลักษณะการกวาดสายตา ในการอ่านหนังสือของเด็ก หรือผู้เรียนจะกวาดสายตาจากด้านซ้ายไปด้านขวา และจากบนลงล่าง ในลักษณะคล้ายตัวอักษร Z

2. ลักษณะการกวาดสายตารูปแบบอักษร F (F pattern) เป็นลักษณะการกวาดสายตาที่ผู้เรียนในยุคดิจิทัลมองหน้าจอคอมพิวเตอร์ ผู้เรียนจะกวาดสายตาแบบสแกนจากบนลงล่าง เมื่อเจอสิ่งที่สนใจจึงจะสแกนจากซ้ายไปขวา เป็นการมองแบบสแกนหาข้อมูลแทนการอ่านเนื้อหาทั้งหมด มีลักษณะคล้ายอักษร F

บทบาทของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

Prensky (2001) ได้เปรียบเทียบผู้เรียนในยุคดิจิทัลว่า ผู้เรียนเป็นดังจรวดที่มีความสามารถในการควบคุมหรือนำทางตนเอง และต้องการเชื้อเพลิงที่เหมาะสมจากครู เพื่อช่วยให้เดินทางไปยังที่หมายใหม่ ๆ และกว้างไกลกว่าเดิม นอกจากนี้ยังกล่าวถึงบทบาทของผู้เรียนในยุคดิจิทัลในฐานะที่เป็นหุ้นส่วนการเรียนรู้ (partnering) นั้นว่ามีลักษณะดังนี้

1. นักวิจัย (Student as researcher) ในบทบาทของการเป็นนักวิจัยของผู้เรียนนั้น ครูไม่จำเป็นต้องบอกความรู้ให้ผู้เรียนมากนัก แต่จะปล่อยให้ค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับเพื่อน ๆ และครู การบอกความรู้หรือการบรรยายนอกจากจะไม่เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนในยุคดิจิทัลแล้ว ยังจะเป็นการทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียนยุคนี้ไม่น่าสนใจด้วย

2. ผู้ใช้และผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยี (Student as technology user and expert) โดยผู้เรียนในยุคนี้จะเป็นคนที่มีความคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยี จนบางคนเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ และผู้เรียนในยุคนี้จะสนใจและมีความสุขกับการเรียนรู้ผ่านทางวิดีโอ เกม บล็อก (blog) และการสื่อสารออนไลน์ต่าง ๆ (social media) และหลายครั้งที่ครูซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มของผู้อพยพทางเทคโนโลยี จำเป็นจะต้องขอความช่วยเหลือจากผู้เรียนเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ในห้องเรียน นับได้ว่าเป็นการสร้างบรรยากาศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และเป็นการส่งเสริม ความเป็นหุ้นส่วนการเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่ง การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันนี้ ไม่จำเป็นต้องเสมอไปที่ครู จะต้องเก่งไปทุกเรื่อง รู้หรือเชี่ยวชาญไปทุกเรื่อง เมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสช่วยเหลือครูบ้างก็ยิ่ง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและอยากเรียนรู้ร่วมกันมากยิ่งขึ้น

3. นักคิดและนักสื่อความคิด (student as thinker and sense maker) การคิดว่าผู้เรียนไม่คิดหรือไม่สามารถคิดได้นั้น ถือว่าเป็นการไม่เคารพหรือให้เกียรติผู้เรียน โดยครูไม่ควรจะคิดแทนผู้เรียนว่าคิดได้ไหม หรือเข้าใจหรือไม่ แต่ควรส่งเสริมการคิดให้มีเหตุผล และคิดวิเคราะห์ให้มากยิ่งขึ้น เปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันทั้งการพูดคุยและการเขียนผ่านบล็อก (blog) หรือสื่อสังคมออนไลน์ (Social media) ที่ผู้เรียนจะรู้ว่ากำลังมีผู้อื่นติดตามอยู่ เนื่องจาก การคิดและการสื่อความคิดออกมานั้นคือบทบาทของผู้เรียนในยุคนี้ ในหลายครั้งจะพบว่าผู้เรียนสามารถนำเสนอความคิดได้อย่างที่ครูอาจคาดไม่ถึงเลยทีเดียว

4. ผู้เปลี่ยนโลก (student as world changer) การที่ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ที่ได้ไปในทางสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ หรือยิ่งใหญ่ก็ตาม ในบางครั้งความรู้นั้นก็ สามารถเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างได้ ตัวอย่างเช่น การทำโครงการการหาปริมาณน้ำตาลในเครื่องดื่ม ที่มีขายอยู่ในท้องตลาดบ้านเรา และเป็นงานวิจัยเล็ก ๆ ของเด็ก แต่ก็อาจเปลี่ยน

พฤติกรรม การบริโภคเครื่องดื่มบางชนิดของผู้คนได้เสียทีเดียว หรือการทดลองปลูกต้นไม้ในห้องที่มี สัญญาณ WIFI กับปลูกต้นไม้ในที่ที่ไม่มีสัญญาณ WIFI ของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มหนึ่ง และ พบว่าต้นไม้ในห้องที่ได้รับสัญญาณ WIFI มีการเจริญเติบโตที่ช้ากว่าต้นไม้ที่ไม่ได้รับสัญญาณ WIFI โดยผลการศึกษาดังกล่าวได้รับการเผยแพร่กระจายหรือแชร์ (Share) ไปอย่างกว้างขวางในโลกออนไลน์ เป็นต้น

5. ครูของตนเอง (student as self-teacher) การเป็นครูของตัวเองหมายความว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การอ่านหนังสือ การค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต การสอบถามข้อมูลหรือแนวทางจากเพื่อน การปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ ในบางโอกาส ดังนั้น ทักษะการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้เรียนในยุคนี้

นอกจากนี้ Jukes and Crockett (2010) ยังได้นำเสนอลักษณะของผู้เรียนในยุคดิจิทัล และสะท้อนให้เห็นความแตกต่างระหว่างผู้เรียนในยุคดิจิทัลและครูหรือนักการศึกษาในยุคดิจิทัล ดังนี้

1. ผู้เรียนในยุคดิจิทัลสามารถที่จะเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศจากสื่อได้หลากหลายช่องทางอย่างรวดเร็ว แต่ครูหรือนักการศึกษาสามารถเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ได้ช้า และค่อนข้างจำกัดในเรื่องช่องทางที่สามารถเข้าถึงสารสนเทศเหล่านั้นได้

2. ผู้เรียนในยุคดิจิทัลสามารถเรียนรู้หรือทำงานได้หลายรูปแบบ และมีความหลากหลายมิติในขณะเดียวกัน แต่ครูหรือนักการศึกษายังคงทำงานหรือให้งานกับผู้เรียนที่ละงานหรือเป็นลำดับขั้น และไม่หลากหลายมิติ

3. ผู้เรียนในยุคดิจิทัลชื่นชอบการเข้าถึงหรือเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศที่มีความหลากหลายมิติอย่างสุ่ม แต่ครูหรือนักการศึกษายังคงให้พวกเขาเรียนรู้หรือจัดสารสนเทศให้เรียนรู้แบบเป็นเส้นตรงไม่ซับซ้อนและไม่หลากหลายมิติ เป็นตรรกะ และเป็นลำดับที่ละขั้นตอน

4. ผู้เรียนในยุคดิจิทัลมักจะเลือกเรียนเท่าที่อยากรู้ แต่ครูหรือนักศึกษามักจะสอนในสิ่งที่ควรรู้

5. ผู้เรียนในยุคดิจิทัลต้องการการให้คำชม การแสดงความพึงพอใจหรือการให้รางวัลอย่างรวดเร็วหรือทันทีทันใด แต่ครูหรือนักการศึกษาส่วนมากยังคงให้คำชมหรือรางวัล ในภายหลังหรือล่าช้า

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) กล่าวถึงผู้เรียนในยุคดิจิทัลว่า เด็ก หรือผู้เรียนในยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นชาวพื้นเมืองดิจิทัล คือ ผู้ที่เกิดมาในยุคที่มีความเจริญก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี ที่มีการใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันทั้งเพื่อความบันเทิง อำนวยความสะดวกใน

การดำรงชีวิตในปัจจุบัน และการเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่อย่างมากมาย มหาศาลได้ทุกที่ทุกเวลา ด้วยการเชื่อมต่ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์ พกพา หรือเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์มือถือกับอินเทอร์เน็ตหรือสัญญาณ WIFI ด้วยความสะดวก รวดเร็ว จึงทำให้สามารถใช้หรือเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ส่งผลให้ลักษณะ ของเด็กหรือผู้เรียนในยุคดิจิทัลเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมาดั่งนี้

1. รูปแบบการอ่านหนังสือที่เปลี่ยนแปลงไปโดยจะอ่านสแกนเฉพาะจุดที่สนใจ
2. สืบค้นข้อมูลที่ต้องการรู้อย่างทันทีทันใดผ่านทางโปรแกรมค้นหา หรือ เสิร์ช เอนจิน (Search engine) ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ออกแบบมาเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ค้นหาข้อมูลบน อินเทอร์เน็ตหรือบนเว็บไซต์

3. สื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ ทำให้มีความสามารถในการพิมพ์ได้ อย่างรวดเร็ว แม้จะไม่มีความรู้เรื่องการพิมพ์สัมผัส นอกจากนี้ ความแพร่หลายของการสื่อสาร ผ่านสังคมออนไลน์ของเด็กในยุคนี้ ทำให้เด็กยุคดิจิทัลมีลักษณะของเด็กที่อยู่ในโลกถึงเสมือน คือ อยู่ในโลกออนไลน์มากขึ้น อยู่ในโลกของความเป็นจริงและมีการทำกิจกรรมกับบุคคลอื่น ๆ ลดน้อยลง

4. ความชื่นชอบการเรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน (edutainment) จากการ ผสมผสานสื่อและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่หลากหลาย ที่มีภาพ เสียง หรือวิดีโอที่มีสีสันสดใส และสนุกสนาน มากกว่าการอ่านจากตัวหนังสือสีทึม ๆ เช่น ภาพยนตร์ ดนตรี รายการโทรทัศน์ เกมอินเทอร์เน็ต และซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์อื่น ๆ ที่ถูกดัดแปลงเนื้อหาภายในให้เหมาะสมกับ ผู้เรียนเพื่อดึงดูดใจ และการสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายในการเรียนรู้ ดังนั้น การดูหรือเรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ ผ่านโปรแกรมยูทูป (YouTube) จึงเป็นที่ชื่นชอบสำหรับผู้เรียนในยุคดิจิทัล

สิ่งเหล่านี้กลายมาเป็นความท้าทายใหม่ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเหล่านี้ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการอยู่อาศัยในโลกอนาคตที่นับวันจะยิ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่าง มากมายและรวดเร็วจนไม่อาจคาดเดาได้ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำเป็นต้องทำความเข้าใจลักษณะและบทบาทเหล่านี้ เพื่อที่จะออกแบบการเรียนรู้ให้ท้าทาย ความสามารถและสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในยุคดิจิทัล โดยการเป็น ี้นส่วน ในการเรียนรู้ร่วมกัน

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาเป็นสิ่งที่ซับซ้อนและจำเป็นต้องมีความเข้าใจว่า การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วแต่ต้องใช้เวลา มีกระบวนการของการเปลี่ยนแปลง ดังที่ Hall and Hord (2001) ได้เสนอหลักการของการเปลี่ยนแปลงจากแบบแผนต่าง ๆ ที่ได้จาก

การศึกษาสังเกตในการวิจัย โดยหลักการสำคัญ 12 ข้อของการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้าง ความเข้าใจและสร้างการรับรู้ที่ถูกต้อง ซึ่งอาจจะไม่ครอบคลุมความเป็นไปได้ของการเปลี่ยนแปลงของทุก ๆ แห่งครบทั้งหมด แต่ครอบคลุมและเน้นถึงการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับนับแต่ระดับบุคคลองค์กรและระบบ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการ ไม่ใช่เป็นแค่เหตุการณ์
2. มีความแตกต่างกันระหว่างการพัฒนานวัตกรรมกับการส่งเสริมการใช้นวัตกรรม
3. สถานศึกษาจะไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง จนกระทั่งบุคคลที่ทำงานอยู่ในสถานศึกษานั้นมีการเปลี่ยนแปลง
4. นวัตกรรมที่เข้ามามีลักษณะที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็ระยะเวลา แหล่งทรัพยากร และความพยายามในการส่งเสริมการใช้
5. การแทรกแซงเป็นการกระทำและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นกุญแจที่ทำให้กระบวนการเปลี่ยนแปลงประสบความสำเร็จ
6. ถึงแม้ว่าระบบการบริหารแบบบนสู่ล่าง หรือจากล่างไปข้างบนจะมีผลดี แต่อย่างไรก็ตามมุมมองในตามแนวราบดีที่สุด
7. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงระยะยาว
8. อำนาจสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ส่วนหนึ่ง
9. สถานศึกษาจะต้องเป็นหน่วยเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง
10. ทีมงานทั้งหมดมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลง
11. การแทรกแซงที่เหมาะสมช่วยลดทอนการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
12. บริบทของสถานศึกษามีอิทธิพลต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลง เช่น ปัจจัยทางด้านกายภาพ ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน จำนวนบุคลากร แหล่งทรัพยากร นโยบาย โครงสร้าง และ ตารางการทำงานของบุคลากร ปัจจัยทางด้านบุคลากร ได้แก่ ทักษะ ความเชื่อ การเห็นคุณค่า

จากแนวคิดของการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาดังกล่าว การที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้นั้น เป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะต้องทำให้ครูและบุคลากรเกิดการยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลง แล้วนำมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเพื่อให้เกิดเป็นการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาในที่สุด

การยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลง

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจแนวคิดการยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรม หรือการเปลี่ยนแปลง ทั้ง 2 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับบุคคล และ 2) ระดับองค์การหรือสถานศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคลนั้นจำเป็นต้องทำความเข้าใจก่อนว่าในองค์การหรือสถานศึกษาประกอบไปด้วยบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ดังที่ Rogers (2003) ได้จำแนกประเภทกลุ่มคนที่ให้การยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มล่าหาลัง (laggard) เป็นคนในกลุ่มที่ยังอนุรักษ์นิยม ปรับตัวไม่ทัน คนกลุ่มนี้มักจะถูกทิ้งให้อยู่ในกลุ่มหลัง ๆ เนื่องจากไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ในกลุ่มนี้จะมีอยู่ประมาณร้อยละ 16 ของคนในองค์การ

2. กลุ่มคนส่วนใหญ่ที่ยอมรับนวัตกรรมระยะหลังจากที่คนส่วนใหญ่ให้การยอมรับแล้ว (late majority) เป็นคนในกลุ่มที่ช่างสงสัย อาจจะใช้แนวคิดใหม่หรือนวัตกรรมบ้างแต่ยังต่อต้านหรือสงสัยอยู่ ในกลุ่มนี้จะมีอยู่ประมาณร้อยละ 34 ของคนในองค์การ

3. กลุ่มคนส่วนใหญ่ที่ยอมรับนวัตกรรมระยะต้น (early majority) เป็นคนในกลุ่มที่ช่างคิด ใคร่ครวญอย่างระมัดระวัง และยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็วกว่าค่าเฉลี่ยในกลุ่มนี้จะมีอยู่ประมาณร้อยละ 34 ของคนในองค์การเช่นเดียวกับคนในกลุ่มที่ 2

4. กลุ่มผู้ยอมรับนวัตกรรมก่อนผู้อื่น (early adopters) เป็นคนในกลุ่มที่นำเคารพนับถือ เป็นผู้นำความคิด มีการนำเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมมาใช้อย่างระมัดระวัง ในกลุ่มนี้จะมีอยู่ประมาณร้อยละ 13.5 ของคนในองค์การ

5. นักรุก (innovators) เป็นคนในกลุ่มที่กล้าหาญที่จะนำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นคนจำนวนไม่มากที่จะเป็นผู้คิดค้นหรือนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่มาใช้ในองค์การ กลุ่มนี้จะมีอยู่ประมาณร้อยละ 2.5 ของคนในองค์การ

สำหรับบริบทของสถานศึกษาไทยนั้น สามารถจำแนกรู้ออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

กลุ่มที่ 1 เป็นผู้ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อบูรณาการในกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้ดี กลุ่มนี้ส่วนมากจะเป็นครูรุ่นใหม่ที่มีอายุยังไม่มากนัก และกลุ่มครูที่มีความสนใจและศึกษาดูตามการใช้เทคโนโลยีมาโดยตลอด โดยกลุ่มนี้จะสามารถผลิตสื่อ นวัตกรรมต่าง ๆ หรือนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี

กลุ่มที่ 2 เป็นผู้ที่ใช้หรือบูรณาการเทคโนโลยีมาใช้ในการบวนการเรียนการสอนได้บ้าง สามารถเรียนรู้และบูรณาการเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามความสนใจหรือลักษณะของเนื้อหาวิชาที่ตนสอนตามสมควร เช่น การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ยูทูป การใช้โปรแกรมพื้นฐาน ได้แก่ Word, excel, PowerPoint การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ รวมถึงการใช้เครื่องมือในการติดต่อสื่อสารทางสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น กลุ่มนี้มักจะเป็นคนกลุ่มใหญ่ของสถานศึกษา

กลุ่มที่ 3 เป็นผู้ที่ไม่สนใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อบูรณาการในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ส่วนมากกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มครูผู้สูงอายุ และมีแนวโน้มที่จะลดจำนวนลงเรื่อย ๆ เนื่องจากไม่สามารถต้านทานความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ทำให้การใช้งานต่าง ๆ ง่ายขึ้น และมีประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และอีกนัยหนึ่งก็คือ ครูกลุ่มนี้จะค่อย ๆ เกษียณอายุ ราชการออกไปเรื่อย ๆ อีกด้วย

ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมากที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทำความเข้าใจว่าครูหรือบุคลากรในสถานศึกษามีคุณลักษณะอยู่ในกลุ่มคนประเภทใด หากผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจครูและบุคลากรของตนเองได้อย่างลึกซึ้งแล้ว จะเป็นการง่ายที่จะหาแนวทางทำให้ครูและบุคลากรในแต่ละกลุ่มยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่าง ๆ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพและลดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

จากการเปลี่ยนแปลงบริบทของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดังที่กล่าวมาแล้ว การทำให้ครูยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ นั้นจึงเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของสถานศึกษาที่มีความซับซ้อน และมีความท้าทายหลากหลายเหตุผล โดยหลักการ การจัดการศึกษาที่ด้นนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงกิจกรรมหลัก 3 รูปแบบ (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561) คือ 1) การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา (setting direction) 2) การพัฒนาบุคลากร (developing people) และ 3) การทบทวนการออกแบบองค์การเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการการเปลี่ยนแปลง (redesigning the organization to meet changing demand) ซึ่งในการดำเนินการ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ตามกิจกรรมหลักทั้ง 3 นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้การยอมรับและนำสิ่งเหล่านั้นมาใช้กับตนเองก่อนที่จะเผยแพร่หรือส่งเสริมให้ครูใช้ การยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรม หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรต้องเริ่มต้นที่ตัวเองก่อน แล้วค่อย ผลักดันให้ครูให้การยอมรับแล้วบูรณาการเข้าไปสู่สถานศึกษาและห้องเรียนต่อไป

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2561, สื่อออนไลน์) ได้กล่าวถึงผู้บริหารยุคดิจิทัลว่าการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต มีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก เมื่อเปรียบเทียบกับการเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมาซึ่งมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้ อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน

ยุคดิจิทัล (Digital Era) คือ ยุคของอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร ภาพหรือวิดีโอที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา

คุณลักษณะยุคดิจิทัล (Characteristics of Digital Era)

พัฒนาการจากยุคอุตสาหกรรมมาสู่ยุคดิจิทัลในปัจจุบันจะเห็นได้ถึงความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้นับได้ว่าเป็นยุคของข้อมูลข่าวสารและอินเทอร์เน็ต ซึ่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีนี้เองที่ทำให้ครู อาจารย์และนักเรียนของสถานศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลา หรือแม้แต่สถานที่ คุณลักษณะยุคดิจิทัลที่สำคัญตามความคิดของผู้เขียนมี 3 ประการคือ

1. ความรวดเร็วในการสื่อสารไม่จำเป็นจะเกิดการจับเก็บ หรือการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ ของผู้ใช้
2. การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ไม่มีขอบเขตหรือข้อจำกัดในเรื่องเวลาหรือสถานที่ทำให้สามารถเข้าถึง รับรู้ และเรียนรู้ได้ทุกที่ และทุกเวลา
3. การใช้เทคโนโลยีมาบูรณาการเชื่อมโยงเครือข่ายต่าง ๆ ให้ทุกคนสามารถ จับเก็บเข้าถึง ใช้พัฒนาความรู้ เผยแพร่และแบ่งปันความรู้ได้อย่างทั่วถึง

คุณลักษณะสำคัญของยุคดิจิทัลข้างต้นนี้จึงมีผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ของสถานศึกษาซึ่งมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา ทัศนคติต่อเทคโนโลยีและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันของผู้บริหารสถานศึกษาที่ถูกต้องย่อมมีผลทำให้การลงทุนและการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ของสถานศึกษาเป็นไปอย่างเหมาะสมเกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารงานของสถานศึกษา

การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเด็กที่เกิดในยุคดิจิทัล โดยครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มบุคคลที่เกิดก่อนที่จะมีการใช้ดิจิทัลอย่างแพร่หลาย นับเป็นความท้าทายในการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างมาก ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำความเข้าใจว่าผู้เรียนในยุคนี้มีการเรียนรู้อย่างไร และจะทำอย่างไรให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมหรือแนวทางใหม่ ๆ ที่จะเชื่อมโยงความคิด ความรู้ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นตัวส่งผ่านไปยังผู้เรียนยุคดิจิทัล (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมาก เมื่อเปรียบเทียบกับเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมาซึ่งมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการ สถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเองให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน

ดิจิทัลเทคโนโลยีกับการบริหารสถานศึกษา

ดิจิทัลเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อการบริหารงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การบริหารกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งงานของสถานศึกษาในทุกด้านจะต้องมีระบบจัดการฐานข้อมูลของสถานศึกษาเพื่อการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT (Information and Communication Technology) มาใช้การเพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหาร และการจัดการความรู้ในงานด้านต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้วของสถานศึกษา

เทคโนโลยีในปัจจุบันที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้จักนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาได้แก่

1. Cloud Computing เป็นเสมือนมีบริการ Server บน Internet ซึ่งสถานศึกษาไม่จำเป็นต้องวาง ระบบ Server ของตนเองในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการประหยัดงบประมาณของสถานศึกษาในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูล (Storage) การใช้ Software และการลงทุนด้าน Hardware รวมทั้งการลงทุนด้านบุคลากรผู้ดูแลระบบ เนื่องจากผู้ให้บริการ Cloud จะเป็นผู้รับผิดชอบเอง เอกชนที่ให้บริการ Cloud เช่น Amazon Web Services (AWS), Microsoft Azure, IBM/Soft Layer and Google Compute Engine ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ Cloud ขึ้นกับ Applications หรือ Software ที่จะใช้ขนาดความจุที่ต้องการในการเก็บข้อมูลและการเชื่อมต่อ

2. Mobility Devices ได้แก่ อุปกรณ์พกพาที่สามารถใช้งานได้ทุกสถานที่ทั้งหลาย โทรศัพท์มือถือ Smart Phones, Tablet PC และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์อื่น ๆ มีความสามารถเข้าถึงอย่างอิสระเพื่อการใช้งานแบบเคลื่อนที่ได้ เพราะอุปกรณ์เหล่านี้มี Applications ที่ช่วยให้ผู้ใช้ไม่ว่าจะเป็นครู อาจารย์ บุคลากรสถานศึกษา หรือแม้แต่แก่นักเรียนก็สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จากสถิติผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในปี ค.ศ. 1990 มีเพียง 0.20% ของประชากร แต่ในปี ค.ศ. 2015 เพิ่มขึ้นถึง 50% ของประชากร ในขณะที่อดีตใช้ได้เพียงการโทรศัพท์เพียงอย่างเดียว แต่ปัจจุบันนี้เป็น แบบ Multipurpose

3. Social Network ในยุคที่สื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อทัศนคติ พฤติกรรม และความเชื่อของคนในสังคมเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็น LINE, Facebook, Twitter, We Chat หรือ Instagram ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถที่จะเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์เหล่านั้นอย่างถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะงานการบริหารของสถานศึกษา เช่น ใช้กลุ่ม LINE เพื่อการสื่อสารที่รวดเร็วทั่วถึงเฉพาะกลุ่มในการสื่อสารข้อมูล ความรู้ความเข้าใจในการทำงานที่ไม่เป็นทางการ แต่ไม่ควรใช้ในการสั่งงานหรือการบริหารที่เป็นทางการ เป็นต้น ปัจจุบันนี้สื่อสังคมออนไลน์สามารถใช้เป็นเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการบริหารงานหรือทำลายบรรยากาศการบริหารงานของสถานศึกษาได้เช่นกัน

4. Internet of Things (IoT) ปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้ภายในปี ค.ศ. 2020 นี้การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันจะเกิดการเชื่อมต่อผ่าน Internet เป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์ข่าวของเครื่องใช้สำนักงานในบ้าน Smart Phones, Tablet PC หรือ แม้กระทั่ง นาฬิกาของใช้ส่วนบุคคล IoT นี้จะสามารถนำมาใช้ในการสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนการจัดโครงสร้างและระบบการบริหารให้เป็น Smart Office ได้ หรือแม้แต่การนำ แนวคิด Work at Home มาใช้ในอนาคต

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนี้ ถ้ารู้จักนำดิจิทัลเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดการเรียนการสอน ครูต้องไม่ใช่ Power Point หรือโปรแกรมนำเสนองานอื่น ๆ แทนกระดานดำเท่านั้น แต่ครูต้องสามารถเชื่อมโยงข้อมูลความรู้จากโลกภายนอกสู่ห้องเรียน โดยผ่าน Internet ก็จะทำให้นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้มากขึ้น ครูสามารถเล่นบทบาทเป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ได้ดี นักเรียนสามารถเรียนรู้แบบสืบสอบ (Inquiry Learning) หรือเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนได้อย่างสนุกสนาน นอกจากนี้ครูอาจารย์ยังสามารถสร้างบรรยากาศชั้นเรียนให้เป็นแบบชั้นเรียนดิจิทัล (Digital Classroom) ได้อีกด้วย

ในการบริหารด้านอื่นไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานบุคคล การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารงบประมาณการเงิน งานธุรการ งานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ตลอดจน งานความสัมพันธ์กับชุมชน เหล่านี้สถานศึกษาจะต้องสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหาร ต้องนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครือข่ายมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับยุคสมัยอย่างคุ้มค่า

การนำไปสู่การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล

1. การเปลี่ยนรูปของการศึกษา (Educational Transformation) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญต่อยุคแห่งการเรียนรู้ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ควรมีการขับเคลื่อน การเรียนรู้ให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และไม่สามารถอยู่ตัวคนเดียว โรงเรียนไม่ควรอยู่ใน ระบบปิดแต่ควรเปิดตัวเองหรือขยายตัวออกมา โดยสร้างความสัมพันธ์กับสังคมและองค์กร ต่าง ๆ ภายนอก ในรูปแบบความร่วมมือใหม่ ๆ มากขึ้น การออกแบบหลักสูตรหรือการเรียน การสอนต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลมากขึ้น ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมทางการศึกษาด้วยเช่นกัน ในประเทศสหรัฐอเมริกาจึงมีการ พุดคุยเรื่องนี้และมีการพัฒนาแนวคิดเรื่อง "ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21" โดยความร่วมมือของภาคส่วนวงการนอกการศึกษาที่ประกอบด้วย บริษัทเอกชนชั้นนำขนาดใหญ่ เช่น บริษัทแอปเปิ้ล บริษัทไมโครซอฟ บริษัทวอลต์ดิสนีย์ องค์กรวิชาชีพระดับประเทศ และสำนักงานด้านการศึกษาของรัฐรวมตัวและก่อตั้งเป็นเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ปัจจุบันมีสิ่งเปลี่ยนแปลงมากมาย เรื่องของการพัฒนาทั้ง กับคุณครูและเด็กที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ แต่สิ่งหนึ่งที่เราควรให้ความตระหนักคือ คุณครูยังม ีความสำคัญในการเตรียมเด็กให้พร้อมรับกับโลกในอนาคตอยู่ การที่คุณครูมีความรู้และความ เข้าใจในด้านดิจิทัลนั้น แน่นนอนว่าเป็นสิ่งที่จำเป็น ควรรวมตัวกันเพื่อเชื่อมสัมพันธ์สร้างองค์ ความรู้ใหม่และเชื่อมโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศให้สามารถใช้งานร่วมกันอย่างมี ประสิทธิภาพ มีการพัฒนาทีมงานในสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถสูง และเรียนรู้ ร่วมกันเพื่อรองรับการออกแบบรายวิชาหรือสาระการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดย ครูผู้บริหารควรร่วมกันทำงานเป็นทีม เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาก ยิ่งขึ้น และร่วมกันพัฒนาสื่อการเรียนรู้และแนวทางการวัดผลและประเมินผล ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพและเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การดำรงอยู่ของสถานศึกษา (School Stability) การคงอยู่ของสถาบัน การศึกษา ยังมีความจำเป็นที่ต้องให้เด็กเดินทางไปโรงเรียนเพื่อพัฒนาความรู้ เจตคติ ทักษะพัฒนา ความสามารถ ใช้คลังความรู้จากห้องสมุด ฝึกฝนการใช้ทักษะชีวิตร่วมกับเพื่อน ๆ

มีประสบการณ์ร่วมกับครูเพื่อนและนักเรียนคนอื่น ๆ ในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ ครูมีความสำคัญอย่างมากในการเป็นแบบอย่างให้เด็กมีความรักที่จะเรียนรู้ และอยากที่จะพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา การที่ครูได้สังเกตเห็นและยอมรับในความแตกต่างของเด็กแต่ละคน และสามารถตั้งศักยภาพสูงสุดของแต่ละคนให้แสดงออกมา การดำรงอยู่ของการเป็นโรงเรียน คุณภาพ เกิดจากความชัดเจนในการปฏิบัติงานประกอบด้วย ความเข้าใจและตระหนักในหน้าที่ของบุคลากร ความเป็นผู้นำทางวิชาการ และความผูกพันกับโรงเรียน ประกอบด้วย การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ความเอาใจใส่ต่องานในหน้าที่ และการตรวจสอบ และพัฒนากระบวนการทำงานยังคงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุดในการศึกษา แม้ว่าเทคโนโลยีจะเข้ามามีผลกระทบแค่ไหนก็ตามเพื่อไปสู่การศึกษาต่อหรือการประกอบสัมมาชีพ ประกอบกับการศึกษายุคใหม่นั้นควรเพิ่มแนวทางในการพัฒนาสมองและสร้างสรรค์ปรับแต่งการเรียนรู้ได้ตามความต้องการ มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับครูอาจารย์ด้วยกันในเรื่องความรู้ เพื่อให้เด็กเกิดการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ปัญหาที่ซับซ้อน การสื่อสารด้วยการเขียนและการพูดและประยุกต์ใช้ความรู้ในโลกแห่งความเป็นจริงขณะเดียวกัน การคงอยู่ของสถาบันการศึกษาก็ยังคงประโยชน์อยู่ได้เพราะการได้ใช้ชีวิตในสถาบันการศึกษา การเจอพบปะเพื่อนฝูงการรับฟัง การเรียนในห้องเรียน การจัดกลุ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ก็ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ การพัฒนาครูอาจารย์ ควรมองตนเองเป็นน้ำพุแห่งความรู้ให้น้อยลงและเป็นผู้ให้คำชี้แนะมากกว่าเดิม

3. การตอบสนองความก้าวหน้าของเทคโนโลยี (Technology Advancement) ปัจจุบันนี้เทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตเพราะวิวัฒนาการเหล่านั้นแทรกซึม อยู่ในทุกตารางการใช้ชีวิตของมนุษย์ เพราะมนุษย์มีการพัฒนาคิดค้นสิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่อการดำรงชีวิตเป็นอันมาก เทคโนโลยีได้เข้ามาเสริมปัจจัยพื้นฐานการดำรงชีวิตได้เป็นอย่างดี ในปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นการสื่อสารแบบสองทาง ทำให้ผู้ใช้สามารถติดต่อกันได้ กล่าวถึง อิทธิพลของเครื่องมือการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อวิวัฒนาการของมนุษยชาติ อารยธรรมยุคโลกาภิวัตน์อารยธรรมของโลก โลกทั้งโลกจะเชื่อมต่อกันด้วย ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สภาพของสังคมจะเปลี่ยนไปจากยุคอุตสาหกรรมเป็นโลกยุคโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีพัฒนาจนถึงการสื่อสารกันโดยส่งข้อความเป็นเสียงทางสายโทรศัพท์ได้ มีการส่งภาพโทรทัศน์และคอมพิวเตอร์ทำให้มีการใช้สารสนเทศในรูปแบบข่าวสารมากขึ้น ในปัจจุบันมีสถานีวิทยุโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเพื่อรายงานเหตุการณ์สด การใช้เทคโนโลยีด้านนี้ เราควรรู้จักวิธีใช้และความเหมาะสม เพื่อการใช้งานที่เป็นประโยชน์ และใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นการให้ครูได้เข้าถึงเทคโนโลยีจากอินเทอร์เน็ตมากขึ้นโดยเข้ามาช่วยให้เด็กสามารถสืบเสาะค้นคว้าหา

ข้อมูลที่รวดเร็วหากมีความต้องการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ สามารถดึงเนื้อหาเก่า ๆ มาทบทวนได้ทันทีครูสามารถมีเวลาว่างมากขึ้นสำหรับเตรียมเนื้อหาที่มีความสำคัญมากกว่าครูสามารถใช้เทคโนโลยีบันทึกภาพและวีดิทัศน์การสอนของตนเอง เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าดูได้ ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ ทั้งก่อนเวลาสอนจริงและหลังการเรียนการสอน เพื่อทบทวนบทเรียนทำให้ครูและผู้เรียนมีเวลาพูดคุยกันเมื่อถึงชั่วโมงสอนมากขึ้น

4. การสร้างสถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นการเสริมบทเรียนในวิชาที่ผู้เรียนสนใจ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรง สามารถนำแนวคิดจากทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติโดยผ่านการจัดกิจกรรมโครงการ การประกวด อาทิ โครงการทางธุรกิจขนาดเล็กในชุมชนที่เริ่มด้วยการศึกษาแนวคิดการวางแผนการทำงานร่วมกับครูและเพื่อนนักเรียน การเตรียมความพร้อมด้านวัสดุและสื่อ และการดำเนินงานซึ่งนำไปสู่การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจขึ้นมาในชุมชนเพื่อเป้าหมายในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชุมชนชนิดใหม่ วิธีสอนใดที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด แน่นนอนนั่นคือการสอนที่ให้ผู้เรียนได้สัมผัสการของจริงหรือสถานการณ์ที่เป็นจริง เพราะการที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงนั้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ยาวนานและเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ แต่ถ้าหากไม่สามารถปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริงได้ การเรียนการสอนที่ใช้สถานการณ์จำลองก็เป็นทางเลือกที่ดีที่ให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับการเรียนที่สะท้อนความเป็นจริง ตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนได้กำหนดไว้เพื่อโลกในยุคหน้าโดยนักเรียนต้องมีความรู้ในการเขียนแผนงาน การออกแบบต้นแบบให้เป็นรูปร่างจนเข้าสู่การประกวดแข่งขันโดยกำหนดกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ หากประสบผลนักเรียนเหล่านี้อาจสร้างแบรนด์เป็นของตนเองชุมชนหรือโรงเรียนได้ในอนาคตการสร้างสถานการณ์ดังกล่าวเป็นโอกาสที่ดีสำหรับทดสอบแนวคิดกับสถานการณ์จริงที่ผู้เรียนควรได้รับ

5. การจัดการเรียนการสอน (Instruction) การศึกษายุคใหม่ควรนำเนื้อหาที่สอนวางเอาไว้บนเครือข่ายออนไลน์เพื่อให้คนอื่นได้เข้าถึงฟรีแบบ Massive Open Online (MOOCs) และอาจร่วมกับบรรดาครูด้วยการแลกเปลี่ยนความรู้พัฒนาเนื้อหาใหม่ ๆ ขึ้นมาเป็นสถานศึกษาหนึ่งในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นักเรียนและสถาบันการศึกษาอื่นได้เข้ามาเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือ สไลด์ทัศนวัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น แดปบันทึกภาพพร้อมเสียง (วีดิทัศน์) สไลด์ แดปบันทึกเสียง สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยีที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับ ในปัจจุบันคือสื่อคอมพิวเตอร์ เนื่องจากสื่อคอมพิวเตอร์สามารถตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างรวดเร็วและค่อนข้างมีประสิทธิภาพ การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอน ต้องใช้

คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์หลักในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ผู้เรียนสามารถหาความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตได้อย่างรวดเร็วและเรียนรู้ด้วยตัวเองนอกห้องเรียนพร้อมคงรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเอาไว้ เพื่อคงอยู่ของประวัติศาสตร์และไม่อยู่อย่างโดดเดี่ยวอีกต่อไป เนื้อหาที่เกิดขึ้นจะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปวางบนเครือข่ายออนไลน์ โดยเปลี่ยนแนวคิดที่ถือว่า เป็นทรัพย์สินที่สร้างความได้เปรียบของสถาบันให้กลายเป็นผู้นำในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านโลกออนไลน์ที่ทุกคนเข้าถึงสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่และทุกเวลา

6. การเรียนรู้โลกแห่งดิจิทัล (World Digital Learning) นวัตกรรมเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้มีการพัฒนาไปอย่างมาก มีการนำไปปรับประยุกต์ใช้ในวงการต่าง ๆ รวมทั้งในเรื่องของการเรียนรู้และมิตรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็น 5G VR AR IOTs แอปพลิเคชันต่าง ๆ หรือ AI ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้และการนำไปประยุกต์ใช้ทั้งต่อผู้เรียน ผู้สอน ผู้ประกอบการรวมถึงคนทั่วไปด้วย ลองมาดูกันว่า การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ยังงั้นบ้างเป็นการสร้างองค์ความรู้ผ่านลงไปบนเครือข่ายออนไลน์ที่เกิดจากการสร้างเนื้อหาาร่วมกันแบ่งปันความรู้ปรับปรุงและขยายเนื้อหาเป็นนวัตกรรมเนื้อหาการสอนแล้วแบ่งปันไปทั่วโลกแล้วฝึกฝนเด็กรุ่นใหม่ให้รู้จักค้นคว้าและทำงานร่วมกันผ่านเครือข่ายทั่วโลกเป็นการทำลายกำแพงการศึกษาที่ขวางกั้นลงไป ครูเพียงแต่คอยเฝ้ามองดูการเติบโต คอยบอกและแก้ไขข้อผิดพลาดไม่ให้ผู้เรียนออกนอกกลุ่มนอกจากผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านเครือข่ายดิจิทัลที่เชื่อมโยงเข้าหากัน เด็กได้เรียนรู้จากสุดยอดนักคิดทุกคนในทุกเรื่องที่เขาสนใจ ซึ่งเป็นการเปิดกว้างสำหรับทุกคนในโลก ไม่เฉพาะแต่ในห้องเรียนเหมือนสมัยดั้งเดิมที่ผ่านมา การเปิดกว้างเช่นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อโลกแห่งการทำงานที่มีการแข่งขันที่สูง และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาหากคนที่มั่งงานทำแล้ว คิดกลับไปเรียนหนังสือใหม่เป็นเรื่องที่อาจจะยากเพราะต้องใช้เงินทุนและเวลาแต่การเปิดให้เรียนเพิ่มเติมเฉพาะเรื่องที่มีประโยชน์ต่อการทำงานจากโลกดิจิทัล คือสิ่งที่ภาครัฐและเอกชนควรให้การสนับสนุนเพื่อให้ระดับองค์ความรู้ในโลกของการทำงานและโลกความเป็นจริงมากขึ้น

ปัจจุบันและที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตมีอัตราการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมากเมื่อเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ดังนั้นในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเอง ให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้าน ดิจิทัลดิสรัปชัน Digital Disruption คือ ปรากฏการณ์ที่ขับเคลื่อนโดยพฤติกรรมที่มีต่อเทคโนโลยี อย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่นั้นมาแล้วก็ไป แต่สินค้า

และบริการที่ประสบความสำเร็จ คือ สินค้าและบริการที่ลูกค้าเลือกใช้ แล้วคิดว่าตอบโจทย์ความต้องการของเขาได้ ทำให้ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็น สถาบันการศึกษา องค์กร ไม่ว่าจะเป็นขนาดใดก็ตาม รวมไปถึงคนทำงาน ผู้สมัครงานและคนที่กำลังอยู่ในวัยเรียน จะต้องตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลง หมั่นเรียนรู้พัฒนาตัวเองและต้องเตรียมตัวให้พร้อมกับการทำงานในอนาคต การให้การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติจากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิม (Tradition Paradigm) ไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ (New Paradigm) ที่ให้โลกของนักเรียนและโลกความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่ไปไกลกว่าการได้รับความรู้แบบง่าย ๆ ไปสู่การเน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะองค์การ ทัศนคติเชิงบวก ความเคารพตนเอง นวัตกรรม ความสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะและค่านิยมทางเทคโนโลยี ความเชื่อมั่นตนเอง ความยืดหยุ่น การจูงใจตนเอง และความตระหนักใน สภาพแวดล้อม และเหนืออื่นใด คือ ความสามารถใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ถือเป็นทักษะที่สำคัญจำเป็นสำหรับการเป็นนักเรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งที่ทำทลายในการที่จะพัฒนาการ เรียนเพื่ออนาคตให้นักเรียนมีทักษะ ทัศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพส่วนบุคคล เพื่อเผชิญกับอนาคตด้วยภาพในทางบวก ที่มีทั้งความสำเร็จและมีความสุข แล้วเราจะมีสูตรกลยุทธ์สู่ความสำเร็จหรือไม่ เราต้องเรียนรู้องค์ความรู้อะไรใหม่บ้าง สิ่งเหล่านี้เป็นคำถามที่ยังหาคำตอบไม่ได้ แต่เราสามารถเตรียมตัวให้พร้อมได้ถ้ารู้ว่าเราต้องเผชิญกับอะไร และเสริมการเรียนรู้อย่างไร

ขณะนี้โลกของเราเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก คำว่า "ทันสมัย" อาจจะไม่เพียงพอจะจำกัดความสำหรับเรื่องใหม่ ๆ การเปลี่ยนแปลงในโลกใบนี้ ทำให้เราไม่ได้กระตือรือร้นที่จะปรับเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบชีวิต เปลี่ยนรูปแบบธุรกิจไปเท่าใดนัก ถ้าเช่นนั้นเราจะทำการปรับเปลี่ยนอย่างไรดังที่ "ทอม กูดวิน" ได้กล่าวว่า การใช้ความรู้และการสังเกตจากประสบการณ์ที่ได้พบเจอกับผู้คนที่หลากหลาย นำมากลั่นกรองเป็นเนื้อหาที่จะกระตุ้นความคิดให้ทุกคนรู้สึกว่าจะควรจะเป็นจุดเริ่มต้นในการเปลี่ยนแปลงที่ดี เพื่อมุ่งหน้าสู่การประสบความสำเร็จทางธุรกิจ ได้เปรียบคู่แข่ง และยังนำมาสู่ชีวิตที่ดียิ่งขึ้น ของทั้งพนักงาน บริษัท หรือคนที่เป็นลูกค้าของบริษัทนั่นเอง แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงบางครั้งเป็นสิ่งที่ น่ากลัว ทว่าหากมีการเตรียมพร้อมและขบคิดเส้นทางเดินที่ถูกต้อง การเปลี่ยนแปลงก็เป็น เรื่องที่พิเศษสุด นำมาซึ่งอนาคตที่ดั่งงามและมั่นคง (รัชยา เรื่องศรี, 2562) ฉะนั้นผู้บริหาร จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อให้สามารถที่จะเลือกใช้กับการบริหารสถานศึกษาให้ได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า และเพียงพอต่อการใช้งาน โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลดิสรรับชั้น

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) ในหมวดที่ 7 ได้กำหนดไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชน ซึ่งการที่จะเป็นผู้บริหารได้ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามกฎหมายกำหนด

เฉลิมพล คนตรง (2555) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นผู้นำจนได้รับความไว้วางใจ เชื่อมั่นในการทำงาน การยอมรับจากผู้คนส่วนมากให้มาบริหารงานตามหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วย จรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (2556, หน้า 73) ได้กำหนดความหมายผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของภาครัฐและเอกชน

วรารณ มุกดาอ่อน (2556) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรที่มีอำนาจหรืออิทธิพลเหนือผู้อื่น ซึ่งเป็นผู้มีความสามารถในการประสานงานให้บุคลากรในองค์กรมีความร่วมมือในการทำงานให้ได้ประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย ตามที่กำหนดไว้

จรัล พังเร็ว (2558) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้นำ และบริหารจัดการภารกิจของโรงเรียน ให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้ความรู้ความสามารถในการปกครอง บังคับบัญชา สร้างความสามัคคี ในหมู่คณะประสานงานและตัดสินใจทั้งนี้เพื่อให้บังเกิดผลสำเร็จของงานอย่างมีประสิทธิภาพ

สามารถ พงศิริ (2558) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้นำทางการศึกษา มีบทบาทและหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกันทั้งคน เงิน วัสดุ วิธีการบทบาทและหน้าที่ จะต้องแสดงออกมาตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ การจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพ กล่าวคือ ผลผลิตที่เป็นนักเรียนจะต้องมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์

เมธาพร ชิวชยาภรณ์ (2563) ได้ให้ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและความสำคัญในการบริหารงานมีหน้าที่กำกับ ควบคุม ดูแล และอำนวยความสะดวกในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยต้องคำนึง

ผู้ร่วมงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งผู้ที่จะบริหารสถานศึกษาได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่มีใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนดเอาไว้

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการนำแนวทางนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามาปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารจึงมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษา จึงมีผู้ค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

Seyfarth (1999, pp. 165–273) ได้กำหนดภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อพัฒนางานการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนไว้ 5 ด้าน คือ

1. มุมมองแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตร
2. การประเมินผลนักเรียน
3. การจัดโครงการสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
4. การประเมินผลการสอนของครู
5. การวางแผนเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพของครู

Knezevick (1984, pp. 16–18 อ้างอิงใน ภารดี อนันต์นาวิ, 2551, หน้า 265–266) เสนอว่าผู้บริหารหรือผู้นำทางการศึกษาควรมีบทบาทต่าง ๆ ในการบริหารให้เกิดประสิทธิผล ได้แก่

1. บทบาทเป็นผู้กำหนดทิศทางการทำงาน (Direction Setter) ทำหน้าที่ชี้แจงทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน มีความรู้มีทักษะในการจัดสรรงบประมาณแบบโครงการ
2. บทบาทเป็นผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (Leader Catalyst) มีความสามารถในการจูงใจ กระตุ้นและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมรวมของมนุษย์ มีทักษะในกระบวนการกลุ่ม
3. บทบาทของนักวางแผน (Planning) สามารถคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต จัดเตรียมบุคลากรให้พร้อมในการรับมือกับสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น มีความรู้ เข้าใจในการวางแผน
4. บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ (Decision Maker) เป็นผู้รอบรู้วิธี เทคนิคการตัดสินใจ
5. บทบาทเป็นนักจัดองค์การ (Organizer) สามารถออกแบบขยายงาน กำหนดโครงสร้าง ขององค์การขึ้นใหม่ มีความเข้าใจพลวัตขององค์การและพฤติกรรมขององค์การ
6. บทบาทเป็นผู้จัดการเปลี่ยนแปลง (Change Manager) เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง มาสู่สถาบัน จะเปลี่ยนแปลงอะไร อย่างไร ควรเปลี่ยนสถานการณ์ใดเมื่อใด

7. บทบาทเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) มีความเข้าใจรูปแบบปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์เข้าใจเครือข่ายของการสื่อสาร รู้จักวิถี นิเทศงาน การรายงานการประสานกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. บทบาทเป็นผู้สื่อสาร (Communicator) สามารถในการสื่อสารทั้งการพูด และการเขียน การใช้สื่อเพื่อการสื่อสาร ความสามารถในการประชาสัมพันธ์

9. บทบาทเป็นผู้จัดการความขัดแย้ง (Conflict Manager) ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ต้องเข้าใจถึงสาเหตุ สามารถต่อรองไกล่เกลี่ย สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งได้

10. บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา (Problem Manager) เป็นผู้นำสามารถเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้

11. บทบาทเป็นผู้จัดระบบ (System Manager) สามารถวิเคราะห์ระบบและกระบวนการ ที่เกี่ยวข้อง เข้าใจ นำทฤษฎีการบริหารมาใช้

12. บทบาทเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน (Instructional Manager) ต้องมีความเข้าใจ ในระบบการเรียนรู้ เข้าใจวิธีการสร้าง การพัฒนาหลักสูตร การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

13. บทบาทเป็นผู้บริหารงานบุคคล (Personal Manager) มีเทคนิคในการเป็นผู้นำการเจรจาต่อรอง ประเมินผลงานและการปฏิบัติงาน

14. บทบาทเป็นผู้บริหารทรัพยากร (Resource Manager) มีความสามารถการบริหารการเงินงบประมาณ บริหารวัสดุครุภัณฑ์ การก่อสร้างการบำรุงรักษา หาทรัพยากรสนับสนุนจากภายนอก

15. บทบาทเป็นผู้ประเมินผล (Appraiser) สามารถประเมินความต้องการ การประเมินระบบวิธีทางสถิติ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

16. บทบาทเป็นนักประชาสัมพันธ์ (Public Relater) มีทักษะในการติดต่อสื่อสาร วิธีสร้างภาพพจน์ที่ดี รู้และเข้าใจการเผยแพร่ ข่าวสารด้วยสื่อและวิธีการต่าง ๆ

17. บทบาทเป็นประธานในพิธีการ (Ceremonial Head) มีความสามารถในพิธีการต่าง ๆ ในสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. บทบาทเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการในสถานศึกษาที่ดูแลรับผิดชอบ บทบาทเป็นผู้ดูแล รับผิดชอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. บทบาทเป็นผู้กำกับตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของบุคลากร

ในสถานศึกษา ให้ดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของกระทรวง

3. บทบาทเป็นผู้ระดมสรรพกำลังและทรัพยากรต่าง ๆ จากท้องถิ่นมาใช้ในการจัดและพัฒนาศึกษาของสถานศึกษา

ประภาพร ไสภารักษ์ (2558, สื่อออนไลน์) กล่าวถึง บทบาทของผู้บริหารในยุคไร้พรมแดนว่า

1. ผู้บริหารต้องทำความรู้จักกับการเปลี่ยนแปลง (Change) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมาจากการแข่งขันที่ไร้พรมแดน โลกกำลังอยู่ในยุคของเทคโนโลยีและข่าวสาร ความรู้เป็นสิ่งสำคัญ ที่ทำให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน ดังนั้น เมื่อผู้บริหารเข้าใจ ถึงการเปลี่ยนแปลงแล้ว ก็จะสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงได้ โดยการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และมีผลกระทบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับองค์กร

2. ผู้บริหารต้องสร้างการเปลี่ยนแปลง (Change Intervention) หมายถึง แผนปฏิบัติการในการปรับแต่งสิ่งต่าง ๆ ให้แตกต่างจากเดิมโดยอาจจะกระทำอย่างรวดเร็ว หรือกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป การบริหารความเปลี่ยนแปลงนั้น ผู้บริหารต้องเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงก่อนแล้วจึงกำหนดเป้าหมายและเลือกวิธีที่จะนำมาใช้ในการจัดการกับความเปลี่ยนแปลงซึ่งต้องอาศัยการวางแผนการเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์แล้ว จึงนำไปปฏิบัติตามแผนที่ต้องอาศัยความเข้าใจและความร่วมมือจากทุกคนในองค์กร โดยผู้บริหารจะต้องมีการเสริมแรงให้กับความเปลี่ยนแปลง โดยการชี้แจงให้บุคลากรในองค์กรทราบถึงความเปลี่ยนแปลงหรือการปรับปรุงที่ได้เกิดขึ้นแล้ว และแสดงความขอบคุณต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง และมีส่วนช่วยให้เกิดความเปลี่ยนแปลง แล้วจึงทำการประเมินผลต่อไป

3. ผู้บริหารต้องเป็นตัวแทนความเปลี่ยนแปลง (Change Agent) หมายถึง การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง หรือมีหน้าที่ในการจัดกระบวนการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร เพื่อพัฒนาเน้นผลการปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมมากกว่าการเน้นไปที่ผลงานของแต่ละคนในองค์กร ให้บุคลากรในองค์กรรับรู้ถึงผลการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์และวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่องค์กรเผชิญอยู่ เช่น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค เป็นต้น

4. ปฏิรูป เป็นนักคิด นักพัฒนา ต้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานที่พร้อมรับกับเปลี่ยนแปลง ไม่ยึดติดต่อสิ่งใด

5. ประชาธิปไตย บริหารงานแบบประชาธิปไตย รับความความคิดเห็นของผู้อื่นร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหากับบุคลากรในองค์กร

6. ประธาน เป็นผู้ประสานงานในองค์กรให้เกิดการทำงานที่ราบรื่น มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และประสานงานนอกองค์กรให้เกิดภาคีเครือข่ายร่วมคิดและร่วมจัดการศึกษา

7. ประนีประนอม พยายามไม่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความขัดแย้งในองค์กร เป็นผู้ประนีประนอม เมื่อเกิดปัญหา ผ่อนหนักให้เป็นเบา

8. ประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้ทุกคนทำรายงานผลการดำเนินงาน และนำรายงานมาประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทราบ

9. ประชาสงเคราะห์ ผู้บริหารจะต้องให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานทุกเรื่อง เป็นห่วงเป็นใยตลอดเวลา จะประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงาน การพัฒนาบุคลากรจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ทุกคนมีความก้าวหน้าในอาชีพ และครอบครัวอยู่เสมอ มีการให้อภัยเพื่อนร่วมงาน ไม่มีการตักเตือนอย่างรุนแรง ผู้ร่วมงานจะมีความสุขมากในการทำงาน เป็นกัลยาณมิตรกับทุกคน

ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563) กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ บทบาทในการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป รวมถึงการเป็นผู้นำทางเทคโนโลยี เป็นผู้กำหนดทิศทางเป็นนักจัดองค์การ เป็นผู้แก้ปัญหา เป็นผู้สร้างแรงจูงใจ และที่สำคัญการเป็นผู้นำทางวิชาการจึงจะนำพาสถานศึกษาประสบความสำเร็จ

เมธาพร ชิวชยาภรณ์ (2563) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา คือ บุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการนำแนวทาง หรือนโยบายที่ได้รับไปสู่งานต้นสังกัด หรือสถานศึกษา เพื่อนำพาองค์การให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา

จากที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา คือ บุคคลที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการนำแนวทางหรือนโยบายที่ได้รับไปสู่งานต้นสังกัด หรือสถานศึกษา มีบทบาทที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ บทบาทในการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป รวมถึงการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงจึงจะนำพาสถานศึกษาประสบความสำเร็จ

คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

Gardner ศาสตราจารย์ทางด้านการศึกษาและจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เป็นผู้ที่มีผลงานการเขียนเกี่ยวกับต้นการศึกษามากมาย โดยผลงานการเขียนที่โด่งดัง และมีผลต่อวงการการศึกษาของสหรัฐอเมริกาและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกก็คือ แนวคิด

พหุปัญญา (multiple intelligences) ที่ได้กล่าวถึงในหนังสือ Gardner (2006) โดยแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เป็นแนวคิดที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปฏิรูปการศึกษาที่เน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพตามความถนัดของผู้เรียนแต่ละบุคคล

Gardner ได้กล่าวถึงเหตุผลที่จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาใหม่ก็คือ การจัดการศึกษาในปัจจุบันไม่ได้ผลจริง ๆ และเงื่อนไขในโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปแล้ว แต่การศึกษาในระบบที่ใช้อยู่นั้นยังคงเป็นการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับโลกในอดีตมากกว่าที่จะเตรียมความพร้อมสำหรับโลกในอนาคตที่เป็นไปได้ ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จจะต้องสามารถคิดได้อย่างสร้างสรรค์และอย่างอิสระ สามารถประยุกต์กลยุทธ์ของการเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ มีการเปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ และมีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่นำไปถึงความสำเร็จในชีวิต ดังนั้น Gardner จึงได้เสนอแนวคิดคุณลักษณะแห่งจิต 5 ประการสำหรับอนาคต (five minds for the future) ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความสามารถและทักษะที่จะต้องปลูกฝัง ให้กับมนุษย์เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในวันข้างหน้าได้อย่างมีความสุข และการที่จะยืนหยัดอยู่ ในโลกอนาคตได้อย่างมีความสุขทั้งในการดำเนินชีวิตและหน้าที่การงานนั้น จะต้องสามารถ ปรับตัวเองให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยจะต้องมีคุณลักษณะที่มีความสำคัญและความจำเป็น ในศตวรรษนี้ ซึ่งประกอบด้วย

1. ความชำนาญการ (disciplined mind)
2. การสังเคราะห์ (Synthesizing mind)
3. การสร้างสรรค์ (Creative mind)
4. ความเคารพ (respectful mind)
5. จริยธรรม (ethical mind) (Gardner, 2006)

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2561) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสาร และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้ ICT ให้เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างคุ้มค่า แท้จริง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลข้างต้นนี้มีผลต่อการใช้ภาวะผู้นำ ICT (ICT Leadership) ของผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นอย่างมากเพราะภาวะผู้นำ ICT นำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมและเกิดหมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการเรียนรู้เข้าใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้าน ICT และประโยชน์สูงสุด ต่อสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนั้นอาจจะเกิดปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้ง ความรู้ความสามารถของผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้นคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลจึงควรเป็น ดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด และจะนำมาใช้กับการบริหารสถานศึกษา

2. การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ hardware, software, network และเครือข่ายไร้สายต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ครู อาจารย์ บุคลากร และนักเรียนทุกคนสามารถใช้และเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว สะดวกต่อการใช้งาน พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนอย่างเพียงพอ

3. การสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศ สถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนของครูการบริหารงานสถานศึกษา ในด้านต่าง ๆ

4. การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ ด้าน ICT อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

5. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำตนให้เป็นอย่างที่ ดีสามารถ ใช้ ICT ในการปฏิบัติงาน ได้อย่างเหมาะสม

6. ส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจครูอาจารย์บุคลากรทุกคนของสถานศึกษา ให้นำความรู้ ความสามารถด้าน ICT และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้มาสร้าง นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการ จัดการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน

7. จัดให้มีระบบการกำกับติดตามและการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT ของสถานศึกษาทั้งครูอาจารย์บุคลากรทุกคนและนักเรียนว่าสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไป ตามนโยบายอย่างถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

ชูชาติ พุทธิลา (2561) ได้ศึกษาทฤษฎีแนวคิด และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง องค์กรประกอบของภาวะผู้นำแบบดิจิทัล สรุปได้ว่า องค์กรประกอบของสภาวะผู้นำทางดิจิทัล มีองค์ประกอบหลักสำคัญ 10 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การสร้างเครือข่ายทางเทคโนโลยี
2. การสร้างสภาพแวดล้อม และนวัตกรรมใหม่เพื่อการเรียนรู้ทางเทคโนโลยี
3. การมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี
4. ความสามารถในการใช้เครื่องมือทางดิจิทัล
5. การสร้างแบรนด์ (ตราสินค้า)
6. การวางแผนงานแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน
7. การพัฒนาวิชาชีพ
8. การสำรวจและคัดเลือกข้อมูลที่ต้องการและทันสมัย

9. การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎความปลอดภัยของข้อมูลทางดิจิทัล

10. การวัดและประเมินผล

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนั้น Creighton (2005) กล่าวว่า จะต้องมึลักษณะที่สำคัญของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะเรียนรู้การจัดการและใช้เทคโนโลยี
2. ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมั่นใจว่าครูและบุคลากรเป็นบุคคลที่พร้อมจะเรียนรู้
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ด้านบทบาทการนำเทคโนโลยีมาใช้ใน

สถานศึกษา

4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะวัดและประเมินบทบาทการเป็นนักวิชาการ และการบริหารการใช้เทคโนโลยีโดยการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีนั้นจึงหมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และการจัดการในสถานศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์และเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องนำเทคโนโลยีมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษาและการทำงานภายในสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับสภาพบริบทและความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และส่งเสริม ให้ครูและผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี และใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีความรอบรู้ และ รู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี โดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

จากความสำคัญของการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ในโลก ยุคดิจิทัล ดังกล่าว สหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรฐานชาติด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา International Society for Technology in Education (ISTE) (2009, online) ว่าประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ (Visionary leadership) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถสร้างแรงบันดาลใจ สามารถนำการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี โดยการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการบูรณาการ เทคโนโลยีเพื่อยกระดับความเป็นเลิศและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในองค์กร

2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล (digital age learning Culture) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นปกติ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในองค์กร โดยจัดและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ดังกล่าวอย่างทั่วถึง

3. การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ (excellence in professional practice) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และนวัตกรรมอย่างมืออาชีพให้กับ ผู้เรียน โดยการเสริมส่งพลังอำนาจครูให้จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีและแหล่ง เรียนรู้ ดิจิทัลต่าง ๆ

4. การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (Systematic improvement) ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องส่งเสริมความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัลและการบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่องในองค์การ โดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (digital citizenship) ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรม และ กฎหมาย ตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อวิวัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล

ทินกร บัวชู และทิพภาพร บัวชู (2562), ญัฐวุฒิ พงศ์สิริ (2560) และปกรณ์ ลีสกุล (2561) สรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลที่สำคัญ ได้ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์ สามารถแลกเปลี่ยนถ่ายทอดวิสัยทัศน์ หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงองค์กร ด้วยการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล และประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็นเลิศขององค์กร การเข้าใจกลยุทธ์ที่สนับสนุนเป้าหมายจะเป็นการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันขององค์กรด้วย นวัตกรรมดิจิทัล

2. การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว (Professional Practice) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักว่าจะต้องเป็นผู้นำในการใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว เชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยี (Digital Native) สามารถจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และนวัตกรรมดิจิทัลได้ อย่างมืออาชีพ ออกแบบสถานที่ทำงานเพื่อช่วยสร้างบรรยากาศให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และการเสริมสร้างพลังอำนาจด้วยเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ

3. ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ (Data Driven) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างอิสระ (Free flow of information) โดยนำมาใช้ได้ อย่างไม่ จำกัด ทำให้เกิดประโยชน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรตั้งแต่การทำงานประจำวัน การวางแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่องโดยใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศ อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์กร (Talent Management) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเข้าใจขีดความสามารถของคนในองค์กร จัดการ และสร้างสมดุลของทักษะความสามารถของคนในองค์กรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถ

จัดการกับปัญหาในการทำงาน การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัลใหม่ การเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นมืออาชีพในการทำงานตามแผนที่กำหนด การจ้างบุคลากรที่มีความรู้ความคิดเชิงนวัตกรรม

5. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล (Digital Age Learning Culture) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลให้เป็นปกติในองค์กร จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลในองค์กรได้อย่างทั่วถึง ติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ให้โอกาสทดลองโครงการใหม่ ๆ และมีความรวดเร็วในการตัดสินใจ

กนกอร สมปราชญ์ (2560) จากหนังสือภาวะผู้นำกับคุณภาพสถานศึกษา (Leadership and School quality) ได้สรุปองค์ประกอบหลักที่สำคัญของภาวะผู้นำแบบดิจิทัลประกอบไปด้วย

1. วิสัยทัศน์ผู้นำแบบดิจิทัล
2. การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากรและผู้บริหาร
3. สมรรถนะและความสามารถทางดิจิทัลของผู้บริหาร
4. การสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้
5. จริยธรรมองค์การและสังคมดิจิทัล

ชีวิน อ่อนลอบ (2563, สื่อออนไลน์) ได้กล่าวว่าจากบริบทของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีนักรับราชการการศึกษา จะต้องสามารถบริหารการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ได้อย่างยั่งยืน คือความสามารถของนักรับราชการการศึกษาที่สามารถนำพาองค์กร สถานศึกษา พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่มีโอกาสเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้บ่อยครั้งยิ่งขึ้น นักรับราชการการศึกษา ต้องมีภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล เพื่อการพัฒนาระบบทัศน์ไปสู่ความเป็นผู้นำที่มีการสร้างปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ตามการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต ซึ่งจะต้องมีการกระจายอำนาจ การสื่อสารทางเทคโนโลยีผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (social media) ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย เช่น ส่งเสริมการนำเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต เครื่องมือดิจิทัลเข้ามาใช้ร่วมกับเครือข่ายในสถานศึกษา และส่งเสริมอำนาจการ ให้มีการใช้เครือข่ายมัลติมีเดีย (multi-media) อย่างกว้างขวาง เพื่อสร้างพื้นที่การเรียนรู้และปรับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาในองค์กรวม โดยนักรับราชการการศึกษาที่มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัล จะต้องมีคุณลักษณะ เฉพาะ 5 ประการ

1. ส่งเสริมการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีความเชื่อมั่นในทักษะการใช้เทคโนโลยี (Digital Native)

2. มีความทิวกระหายต่อองค์ความรู้ใหม่ สร้างสังคมแห่งปัญญา และพัฒนาความสามารถใหม่ ๆ

3. เต็มใจทดลอง ด้วยความอยากรู้อยากเห็น ทางปัญญา และคิดค้นนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการบริการใหม่ ๆ

4. พัฒนาความคล่องตัว ความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นมืออาชีพทางดิจิทัล

5. การสร้าง ปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ และแผนกลยุทธ์ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต

ปาณีสร์ม ชุมภูยาละ (2563) กล่าวว่าระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัล หมายถึง ระดับของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถโน้มน้าว จูงใจ ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา ประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ด้าน ดังนี้

1. การกระตุ้นทางปัญญา หมายถึง การแจ้งให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทราบ เมื่อมี ปัญหาเกิดขึ้นกับหน่วยงาน และการให้ครูร่วมกันวิเคราะห์ สังเคราะห์ สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น ร่วมกันเสนอแนวคิดวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา

2. การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ชี้แนะการทำงาน ปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมโดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

3. การสร้างแรงบันดาลใจ หมายถึง การสร้างขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน

4. การสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และการให้อิสระแก่บุคลากรในการแสดงความคิดเห็น

5. การเป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างบารมี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีอัธยาศัยดี มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และประพฤติตนเหมาะสมกับจรรยาบรรณวิชาชีพ

กรณัฐ์ ตาแปง (2563) ได้กล่าวว่าผู้บริหารในยุคการศึกษาดิจิทัล หมายถึง ผู้นำที่มีบทบาทเกี่ยวกับการบริหารจัดการในสถานศึกษาโดยการส่งเสริมกระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รู้เท่าทันถึงเทคโนโลยีพร้อมขับเคลื่อนการใช้องค์ความรู้ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ให้ดำรงอยู่ และแข่งขันกับองค์กรอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยบทบาท 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้นำทางการศึกษาจะต้องสร้างแรงบันดาลใจ และนำการพัฒนาการประยุกต์ใช้เกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อสร้างความเป็นเลิศและการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา จากการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันกับคนใน

สถานศึกษา โดยการสร้างแรงบันดาลใจและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด การใช้ทรัพยากรยุคเศรษฐกิจดิจิทัลร่วมกันเพื่อตอบสนองให้เกิดเป้าหมายการเรียนรู้และการสนับสนุนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของผู้นำทางการศึกษา การมีส่วนร่วมในกระบวนการต่อเนื่องในการพัฒนาการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการดำเนินการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในทุกระดับตามวิสัยทัศน์ร่วมกันด้านเทคโนโลยีและการสนับสนุนนโยบายการระดมทุนเพื่อสนับสนุนเทคโนโลยีและการดำเนินการตามวิสัยทัศน์ร่วมกันด้านเทคโนโลยี

2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนโลกยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้นำทางการศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นปกติจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในสถานศึกษา โดยการจัดหาและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ดังอย่างทั่วถึง การตรวจสอบนวัตกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาอย่างต่อเนื่องของการเรียนรู้ยุคดิจิทัล การส่งเสริมการมีประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางพร้อมกับเทคโนโลยี การเรียนรู้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อตอบสนองแต่ละความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนทุกคน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นและชุมชนการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และดิจิทัลความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ

3. ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ หมายถึง ผู้นำทางการศึกษาจะต้องสนับสนุนส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรม โดยมอบอำนาจให้กับครูเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนโดยผ่านการเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีและทรัพยากรดิจิทัลที่จำเป็น การจัดสรรเวลาทรัพยากรและการเข้าถึงการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง ราบรื่นในการผสมผสานทางเทคโนโลยี การอำนวยความสะดวกและการมีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้วยการกระตุ้นอบรมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา เรียนรู้และใช้เทคโนโลยีการส่งเสริมและการสร้างรูปแบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เกิดความร่วมมือในยุคดิจิทัล การให้ความสนใจการวิจัยทางการศึกษาและความน่าสนใจแนวโน้มที่มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีและการประเมินผลที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ สำหรับการเรียนรู้ที่พัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียน

4. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ หมายถึง ผู้นำทางการศึกษาจะต้องเตรียมการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพการใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เหมาะสมและแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่า โดยการเปลี่ยนแปลงการนำระบบมาใช้เพื่อบรรลุผลสำเร็จสูงสุดของเป้าหมายการเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยการใช้เทคโนโลยีที่

เหมาะสมและแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่า การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งสะสมและวิเคราะห์ข้อมูลอธิบายผลลัพธ์และค้นหาปรับปรุงพฤติกรรมบุคคลากรทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้นำทางการศึกษาจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคมจริยธรรมและกฎหมาย ตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อการวิวัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล

สุชญา โกมลวานิช (2563) ได้สังเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. การสื่อสารดิจิทัล (Digital Communication) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ และการสร้างเครือข่าย โดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารกับนักเรียน ครู บุคลากร และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล (Digital Vision) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการ ดำเนินงานในสถานศึกษา สามารถสร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรม

3. การรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความสามารถในการค้นหา การประเมิน การใช้ การแบ่งปัน และสร้างสรรค์สารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล สร้างนวัตกรรม และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

เอกรัตน์ เชื้อวงศ์ (2564) ได้สังเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. การเป็นพลเมืองดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล ได้แก่ การรู้และใช้ดิจิทัล การสื่อสารดิจิทัล และจริยธรรมในการใช้ดิจิทัล

2. ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงออกถึงการมีทักษะที่เชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาโรงเรียน ได้แก่ ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารจัดการเทคโนโลยี และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัล

3. วิสัยทัศน์ดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงออกถึงการดำเนินงานที่สามารถสร้างวิสัยทัศน์ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่

การสร้างวิสัยทัศน์ที่มุ่ง ดิจิทัล การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการสร้างวิสัยทัศน์ที่ส่งเสริมการพัฒนาและสร้างนวัตกรรม

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยได้ทำการจัดกลุ่มและสังเคราะห์ข้อมูล แจกแจงความถี่ตามนักวิชาการที่มีความเห็นตรงกัน ดังรายละเอียดที่แสดงตามตาราง การสังเคราะห์การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

การบริหาร สถานศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล	กนกอร สมปราชญ์ (2560)	เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2561)	ชูชาติ พุทธิลา (2561)	สุกัญญา แซ่มซ้อย (2562)	ทินกร บัวชู (2562)	ชวีน อ่อนละออง และคณะ (2563)	ปานัสม์ ชุมภูยาละ (2563)	กรณัญฐ์ ตาแปง (2563)	สุชญา โกมลวานิช (2563)	เอกรัตน์ เชื้อวงศ์คำ (2564)	ความถี่	องค์ประกอบที่เลือกศึกษา
1. การมีวิสัยทัศน์ในยุค ดิจิทัล	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	9	*
2. การปฏิบัติที่เป็น เลิศอย่างมืออาชีพใน ยุคดิจิทัล	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	9	*
3. การเป็นพลเมืองใน ยุคดิจิทัล	√	√	√	√				√		√	6	*
4. การสร้างวัฒนธรรม การเรียนรู้ในโลกดิจิทัล	√	√	√	√	√			√	√	√	7	*

ตาราง 1 (ต่อ)

การบริหาร สถานศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดีดิจิทัล	กนกอร สมปราชาชญ์ (2560)	เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2561)	ชูชาติ พุทธิสา (2561)	สุกัญญา แซ่มซ้าย (2562)	ทินกร บัวชู (2562)	ชิวิน อ่อนละออ และคณะ(2563)	ปาริษฐ์ ชุมภูยาละ (2563)	กรณัฐ์ ตาแปง (2563)	สุชญา โกมลวานิช (2563)	เอกรัตน์ เชื้อวงศ์ (2564)	ความถี่	องค์ประกอบที่เลือกศึกษา
5. ความเข้าใจใน ความรู้และทักษะ ความสามารถของคน ในองค์กร		✓	✓		✓		✓				4	*
6. การปรับปรุงอย่าง เป็นระบบ		✓		✓				✓			3	*
7. ความสามารถในการนำ ข้อมูลมาใช้			✓		✓						2	
8. ส่งเสริมการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ และมีความ เชื่อมั่นในทักษะ การใช้เทคโนโลยี						✓			✓		2	
9. การสร้างแรงบันดาลใจ		✓					✓				2	
10. การพัฒนาวิชาชีพ	✓		✓								2	
11. มีความหวงกระหาย ต่อองค์ความรู้ใหม่ สร้างสังคมแห่งปัญญา และพัฒนา						✓					1	

ตาราง 1 (ต่อ)

การบริหาร สถานศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล	กนกอร สมปราชญ์ (2560)	เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2561)	ชูชาติ พุทธิลา (2561)	สุกัญญา แซ่ม้อย (2562)	ทินกร บัวชู (2562)	ชีวิน อ่อนละออง และคณะ(2563)	ปานัสม์ ชุมภูยาละ (2563)	กรณัฐ์ ตาแปง (2563)	สุชญา โกมลวานิช (2563)	เอกรัตน์ เชื้อวงศ์ (2564)	ความถี่	องค์ประกอบที่เลือกศึกษา
12. เต็มใจทดลอง ด้วย ความอยากรู้อยากเห็น ทางปัญญา และคิดค้น นวัตกรรม เพื่อให้เกิด การบริการใหม่ ๆ						√					1	
13. การกระตุ้นทาง ปัญญา							√				1	
14. การวัดและ ประเมินผล			√								1	
15. การปฏิบัติตาม กฎหมาย และกฎความ ปลอดภัยของข้อมูล ทางดิจิทัล				√							1	

จากการสังเคราะห์งานวิจัยข้างต้น พบว่า การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนั้น มีประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาอยู่หลายประเด็นด้วยกัน เกณฑ์ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเลือกการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่มีค่าร้อยละ 30 ขึ้นไป ดังนั้นตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา และนำมากำหนดองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลให้มีความเหมาะสมตามหัวข้อที่ผู้วิจัยสนใจศึกษารวมทั้งสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและมีงานวิจัย

สนับสนุน ใต้บังคับประกอบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำนวนทั้งสิ้น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล
2. ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล
3. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล
4. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล
5. ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา
6. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

โดยผู้วิจัยขออธิบายความหมายในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2561) กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของสถานศึกษาให้ชัดเจนว่าต้องการไปในทิศทางใด และจะนำมาใช้กับการบริหารสถานศึกษา

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์ (Visionary leadership) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถ สร้างแรงบันดาลใจ สามารถนำการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี โดยการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการบูรณาการ เทคโนโลยีเพื่อยกระดับความเป็นเลิศและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในองค์การ

ทินกร บัวชู และทิพภาพร บัวชู (2562) กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์ สามารถแลกเปลี่ยนถ่ายทอดวิสัยทัศน์ หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงองค์กรด้วยการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล และประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็นเลิศขององค์กร การเข้าใจกลยุทธ์ที่สนับสนุนเป้าหมายจะเป็นการเพิ่มโอกาสในการแข่งขันขององค์กรด้วยนวัตกรรมดิจิทัล

ปาณัสม์ ชุมภูยาละ (2563) กล่าวว่า การสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และการให้อิสระแก่บุคลากรในการแสดงความคิดเห็น

กรณัญฐ์ ตาแปง (2563) กล่าวว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง ผู้นำทางการศึกษาจะต้องสร้างแรงบันดาลใจและนำการพัฒนาการประยุกต์ใช้เกี่ยวกับการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อสร้างความเป็นเลิศและการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา จากการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันกับคนในสถานศึกษา โดยการสร้างแรงบันดาลใจและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันให้เกิดประโยชน์

สูงสุด การใช้ทรัพยากรยุคเศรษฐกิจ ดิจิทัลร่วมกันเพื่อตอบสนองให้เกิดเป้าหมายการเรียนรู้ และการสนับสนุนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของผู้นำทางการศึกษา การมีส่วนร่วมในกระบวนการต่อเนื่องในการพัฒนาการนำเทคโนโลยีไปใช้การดำเนินการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในทุกระดับตามวิสัยทัศน์ร่วมกันด้านเทคโนโลยีและการสนับสนุนนโยบายการระดมทุนเพื่อ สนับสนุนเทคโนโลยีและการดำเนินการตามวิสัยทัศน์ร่วมกันด้านเทคโนโลยี

สุชญา โกมลวานิช (2563) กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล (Digital Vision) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการ ดำเนินงานในสถานศึกษา สามารถสร้าง กลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถ เรียนรู้ ปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรม

เอกรัตน์ เชื้อวงศ์ (2564) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงออกถึงการดำเนินงานที่สามารถสร้างวิสัยทัศน์ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ที่มุ่ง ดิจิทัล การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการสร้างวิสัยทัศน์ที่ส่งเสริมการพัฒนาและสร้างนวัตกรรม

สรุปได้ว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถ แลกเปลี่ยนถ่ายทอดวิสัยทัศน์ หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงองค์การด้วยการ พัฒนานวัตกรรมดิจิทัล และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็นเลิศขององค์กร สามารถสร้างแรงบันดาลใจ ในการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการ ปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้าง นวัตกรรม เพื่อตอบสนองให้เกิดเป้าหมายการเรียนรู้และการสนับสนุนการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพ

2. ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) กล่าวว่า การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ (excellence in professional practice) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และนวัตกรรมอย่างมืออาชีพให้กับ ผู้เรียน โดยการเสริมพลังอำนาจครูให้จัดการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีและแหล่ง เรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ

ทินกร บัวชู และทิพภาพร บัวชู (2562) กล่าวว่า การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้ อย่างคล่องแคล่ว (Professional Practice) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักว่าจะต้องเป็นผู้นำ ในการใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว เชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยี (Digital Native) สามารถจัด สภาพแวดล้อมการเรียนรู้และนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างมืออาชีพ ออกแบบสถานที่ทำงาน

เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และการเสริมสร้างพลังอำนาจด้วยเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ

ปาณีสร์ม ชุมภูยาละ (2563) กล่าวว่า การเป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างบารมี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีอัครยาศัยดี มี ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และประพฤติตนเหมาะสมกับจรรยาบรรณวิชาชีพ

กรณัฐ์ ตาแปง (2563) กล่าวว่า ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ หมายถึง ผู้นำทางการศึกษาจะต้องสนับสนุนส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรม โดยมอบอำนาจให้กับครูเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนโดยผ่านการเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีและทรัพยากรดิจิทัลที่จำเป็น การจัดสรรเวลาทรัพยากรและการเข้าถึงการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่องราบรื่นในการผสมผสานทางเทคโนโลยี การอำนวยความสะดวกและการมีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้วยการกระตุ้นอบรมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา เรียนรู้และใช้เทคโนโลยีการส่งเสริมและการสร้างรูปแบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เกิดความร่วมมือในยุคดิจิทัล การให้ความสนใจการวิจัยทางการศึกษาและความน่าสนใจแนวโน้มที่มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีและการประเมินผลที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยี ใหม่ ๆ สำหรับการเรียนรู้ที่พัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียน

เอกรัตน์ เชื้อวงศ์คำ (2564) กล่าวว่า ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงออกถึงการมีทักษะที่เชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาโรงเรียน ได้แก่ ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การบริหารจัดการเทคโนโลยี และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ดิจิทัล

สรุปได้ว่า ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะที่เชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสถานศึกษา สามารถสนับสนุนส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน โดยการมอบอำนาจแก่ครูในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ มีการอำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้วยการกระตุ้นอบรมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) กล่าวว่า การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล (digital citizenship) ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักใน

ประเด็นทางสังคม จริยธรรม และ กฎหมายตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อ
 วัฒนาการของวัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล

กรณีฐฎฐฎ ตาแปง (2563) กล่าวว่าการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้นำ
 ทางการศึกษาจะต้องเป็น แบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม
 จริยธรรมและกฎหมาย ตลอดจนความรับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อการวัฒนาการของ
 วัฒนธรรมของสังคมดิจิทัล

เอกรัฎฐฎฐ ฐฎฐฎฐฎฎ (2564) กล่าวว่าการเป็นพลเมืองดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของ
 ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแสดงออกถึงการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการเข้าถึงและใช้
 เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล ได้แก่ การรู้และใช้ดิจิทัล การสื่อสารดิจิทัล และจริยธรรมในการใช้ดิจิทัล

สรุปได้ว่า ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามี
 ความรู้ความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล เป็นแบบอย่างที่ดีและ
 ส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรม และกฎหมายตลอดจนความ
 รับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้อง

4. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล

เอกชัย กัฎฐฎฐฎฎ (2561) กล่าวว่าการสร้างวัฒนธรรมการทำงานและบรรยากาศ
 สถานศึกษาให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนของครูการ
 บริหารงานสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ

สุกัฎฐฎฎฐ ฐฎฐฎฎ (2561) กล่าวว่าการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุค
 ดิจิทัล (digital age learning Culture) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้
 เทคโนโลยีให้เป็นปกติ จนเกิด เป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในองค์กร โดยจัดและ
 ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับ การเรียนรู้ดังกล่าวอย่างทั่วถึง

ทินกร บัฎฐฎฎ และทิพภาพร บัฎฐฎฎ (2562) กล่าวว่าการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้
 ในโลกดิจิทัล (Digital Age Learning Culture) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัต
 ในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลให้เป็นปกติในองค์กร จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้
 ในโลกดิจิทัลในองค์กรได้อย่างทั่วถึง ติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ให้โอกาส
 ทดลองโครงการใหม่ ๆ และมีความรวดเร็วในการตัดสินใจ

กรณีฐฎฐฎ ตาแปง (2563) กล่าวว่าการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนโลกยุคดิจิทัล
 หมายถึง ผู้นำทางการศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีให้เป็นปกติจนเกิดเป็น
 วัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกดิจิทัลในสถานศึกษา โดยการจัดหาและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคน
 ได้รับการเรียนรู้ดังต่อไปนี้ การตรวจสอบนวัตกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาอย่าง

ต่อเนื่องของการเรียนรู้ยุคดิจิทัล การส่งเสริมการมีประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางพร้อมกับเทคโนโลยี การเรียนรู้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อตอบสนองแต่ละความต้องการที่หลากหลายของผู้เรียนทุกคน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นและชุมชนการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และดิจิทัล ความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ

สุชญา โกมลวานิช (2563) กล่าวว่า การรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความสามารถในการค้นหา การประเมิน การใช้ การแบ่งปัน และสร้างสรรค์สารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล สร้างนวัตกรรม และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลให้เป็นปกติในสถานศึกษา จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลในสถานศึกษาได้อย่างทั่วถึง โดยการ จัดหาและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้อย่างทั่วถึง

5. ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา

ทินกร บัวชู และทิพภาพร บัวชู (2562) กล่าวว่าความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์กร (Talent Management) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเข้าใจขีดความสามารถของคนในองค์กร จัดการและสร้างสมดุลของทักษะความสามารถของคนในองค์กรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถจัดการกับปัญหาในการทำงาน การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัลใหม่ การเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นมืออาชีพในการทำงานตามแผนที่กำหนด การจ้างบุคลากรที่มีความรู้ความคิดเชิงนวัตกรรม

ปาณีสร์ม ชุมภูยาละ (2563) กล่าวว่าการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ชี้แนะการทำงาน ปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมโดย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

สรุปได้ว่า ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเข้าใจขีดความสามารถของคนในสถานศึกษา จัดการและสร้างสมดุลของทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ชี้แนะการทำงาน ปฏิบัติต่อคนในสถานศึกษาด้วยความเสมอภาคเท่าเทียม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถจัดการกับปัญหาในการทำงาน

6. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

สุกัญญา แซ่มซ้าย (2561) กล่าวว่า การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (Systematic improvement) ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องส่งเสริมความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัลและการบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่องในองค์การ โดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

กรณัญฐ์ ตาแปง (2563) กล่าวว่า การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ หมายถึง ผู้นำทางการศึกษาจะต้องเตรียมการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อการพัฒนาสถานศึกษา โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพการใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เหมาะสมและแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่า โดยการเปลี่ยนแปลงการนำระบบมาใช้เพื่อบรรลุผลสำเร็จสูงสุดของเป้าหมายการเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่า การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งสะสมและวิเคราะห์ข้อมูลอธิบายผลลัพธ์และค้นหาปรับปรุงพฤติกรรมบุคลากรทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

สรุปได้ว่า ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบหมายถึง การบริหารจัดการคุณภาพอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษา โดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งสะสมและวิเคราะห์ข้อมูลอธิบายผลลัพธ์และค้นหาปรับปรุงพฤติกรรมของคนในสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรณัญฐ์ ตาแปง (2563) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ผลการศึกษารolesผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล รองลงมา คือ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมีอาชีพด้านผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ และด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนโลกยุคดิจิทัลตามลำดับ
- 2) ข้อเสนอแนะการพัฒนาบทบาทภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ผู้บริหาร

จะต้องเป็นผู้นำทางวิสัยทัศน์ที่ดีเพื่อนำครู และนักเรียนไปสู่การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล และมีวิสัยทัศน์ก่อให้เกิดนโยบายหรือแนวคิดใหม่ ๆ นำไปสู่แผนการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนโลกยุคดิจิทัล ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมีการใช้การออนไลน์เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ และการใช้แบบทดสอบออนไลน์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใช้งานได้ตลอดเวลาด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารใช้สื่อออนไลน์และระบบออนไลน์ในการพัฒนา และสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารมีการปรับปรุงตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าของยุคสมัย และมีแนวคิดที่ไม่ซับซ้อน กระจายงานอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารมีทักษะในการรักษาอัตลักษณ์ที่ดี คุณธรรม และจิตสำนึกที่ดีมีการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลที่ดี และมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ มีวิจรณ์ญาณที่ดี

ปาณีสัม ชุมภูยาละ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าระดับคุณลักษณะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบคุณลักษณะ 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีและการสร้างบารมี และด้านการสร้างและการสื่อสารวิสัยทัศน์ สำหรับแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัล แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ควรให้บุคลากรทางการศึกษาร่วมประชุมวิเคราะห์ SWOT หาสาเหตุปัญหาและจัดทำแผนแก้ไขปัญหาในสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลผู้บริหารสถานศึกษา ต้องทราบคุณลักษณะและมอบหมายงานตามความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษาตลอดจนเปิดโอกาสให้ครู ได้แสดงศักยภาพและพัฒนาตนเองให้ตรงตามความสามารถของแต่ละบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างขวัญกำลังใจและเสริมแรงทางบวกโดยวิธีการชมเชย ให้รางวัล เมื่อมองเห็นความสำเร็จของบุคลากร ด้านการสร้างและการสื่อสารวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกล กำหนดเป้าหมายการบริหารงานที่ชัดเจน นำแนวคิดและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาบริหารสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีและการสร้าง

บารมี ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลสามารถบริหารจัดการสถานศึกษา พัฒนายุทธศาสตร์ในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญกับบุคลากรอย่างเท่าเทียม

ภคพร เลิกนอก (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรให้ความช่วยเหลือในการทำงานและพัฒนาศักยภาพให้ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พัฒนาและส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มีการอบรมออนไลน์ เพื่อให้ครูมีความรู้ที่ทันสมัย สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สร้างสังคมออนไลน์เพื่อประสานงานกับเครือข่าย ชุมชน ผู้ปกครองเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการประสานงานและติดต่อสื่อสารให้ระหว่างกันเร็วขึ้น จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ ทั้งของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้สะดวกในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ สร้างฐานระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดหางบประมาณการเงิน ให้เป็นปัจจุบันรวมถึงถึงการสร้างฐานข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร เกี่ยวกับการบรรจุ แต่งตั้ง สรรหา อย่างเป็นระบบและสารพัดตรวจสอบได้

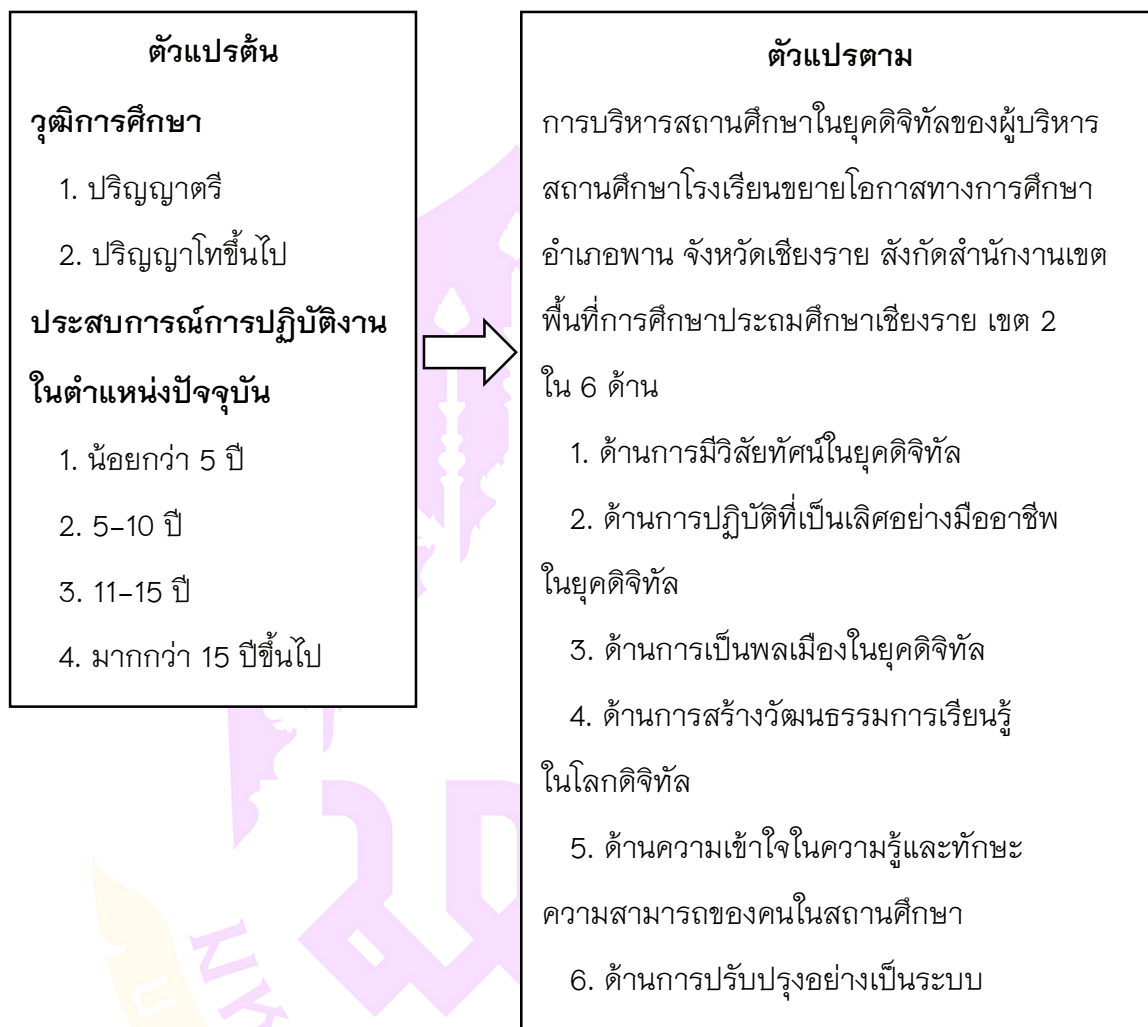
ทิพวรรณ ล้วนปลื้มสกุล (2562) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาของนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาของนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ตามทัศนะความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญสังเคราะห์ได้ทั้งหมด 11 ประเด็นคุณลักษณะที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาของนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ประกอบด้วย 91 คุณลักษณะ ดังนี้ 1) คุณลักษณะที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาด้านความเท่าเทียมและเสมอภาคของผู้เรียน จำนวน 8 คุณลักษณะ 2) คุณลักษณะที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาด้านโอกาสในการเข้ารับการศึกษา จำนวน 8 คุณลักษณะ 3) คุณลักษณะที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาด้านคุณภาพของระบบการศึกษา จำนวน 9 คุณลักษณะ 4) คุณลักษณะที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาด้านประสิทธิภาพ (efficiency) ของการบริหารจัดการ จำนวน 8 คุณลักษณะ 5) คุณลักษณะที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาด้านการบริหารจัดการ (management) ที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 9 คุณลักษณะ 6) คุณลักษณะที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาด้านการเรียนรู้ที่สร้างคุณลักษณะที่สอดคล้องกับไทยแลนด์ 4.0 จำนวน 8 คุณลักษณะ 7) คุณลักษณะที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตและทักษะอาชีพ จำนวน 9 คุณลักษณะ 8) คุณลักษณะที่สอดคล้องกับ

เป้าหมายการศึกษาด้านสร้างองค์ความรู้และทักษะที่สำคัญจำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 จำนวน 8 คุณลักษณะ 9) คุณลักษณะที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาด้านการตอบสนอง การเปลี่ยนแปลงของครู จำนวน 8 คุณลักษณะ 10) คุณลักษณะที่สอดคล้องกับเป้าหมาย การศึกษา ด้านการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน จำนวน 8 คุณลักษณะ 11) คุณลักษณะที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาด้านกฎหมายที่รองรับการจัดการศึกษาให้มี อิสระและความรับผิดชอบจำนวน 8 คุณลักษณะ

พระราชครู ปญญาชิโร (เพชรไพร) (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาใน ยุคดิจิทัล ตามหลักสัปปริสธรรม 7 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัด ขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตาม หลักสัปปริสธรรม ๗ ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีดังนี้ 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือโดยการใช้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 2) ผู้บริหารควรสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ กับการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย 3) ครูผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนใช้สื่อสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อให้ ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียน เน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ผู้บริหารควรสนับสนุน ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อพัฒนา สถานศึกษาสู่ความเป็นสากล

มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ยุคดิจิทัล สู่ความเป็นเลิศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยนาท ผลการวิจัย พบว่า แนวทางบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศ ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย คือ 1) การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีคุณภาพสูง สามารถรองรับการใช้งานต่าง ๆ ได้อย่าง รวดเร็วและครอบคลุมทุกด้าน 2) การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการสร้าง และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ อย่างกว้างขวางทั้งทางคอมพิวเตอร์ แอปพลิเคชัน สมาร์ท โฟน 3) การส่งเสริม สนับสนุน ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการพัฒนาบุคลากรและการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล 4) การนิเทศกำกับติดตามการใช้และดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยี ดิจิทัล ทั้งอุปกรณ์ บุคลากร และการนำไปใช้

สรุปกรอบแนวคิด

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยได้เรียงลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ตามหัวข้อดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 13 โรงเรียน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน และครูผู้สอน จำนวน 193 คน รวมทั้งหมด 207 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (สุวิมล ติรกานันท์, 2554) เทียบขนาดของประชากรที่ 210 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 136 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งชั้นตามตำแหน่ง แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 14 คน และครูผู้สอน 122 คน

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรทั้งหมด	ประชากรที่ต้องการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง	
		ที่ใช้ในการศึกษา	ที่ไม่ใช้ในการศึกษา
ผู้บริหารสถานศึกษา	14 คน	14 คน	0 คน
ครูผู้สอน	193 คน	122 คน	71 คน
รวม	207 คน	136 คน	71 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับตำแหน่งปัจจุบัน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล
2. ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล
3. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล
4. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล
5. ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา
6. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) (ทิพวรรณ วงษาลาก, 2558) ได้กำหนดน้ำหนักคะแนนไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและการหา
คุณภาพเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร
สถานศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้ศึกษามากำหนดกรอบแนวคิดของการศึกษาให้สอดคล้องกับ
จุดประสงค์ ของการศึกษา เรื่อง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของการศึกษาแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
เพื่อพิจารณาตรวจสอบเนื้อหา เสนอแนะ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน
เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ
ประกอบด้วย

4.1 ผศ.ดร.สันติ บุรณะชาติ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษ

มหาวิทยาลัยพะเยา

4.2 ผศ.ดร.ณัฐพล แจ็งอักษร

อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐาน

และการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4.3 ดร.ชัย สันแก้ว

ผู้อำนวยการโรงเรียนพานพสกสวส์ดี

อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

5. การพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของผู้เชี่ยวชาญ จากการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) รวมถึงการใช้ภาษา โดยเกณฑ์การพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ มีดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าถูกต้อง สอดคล้องตรงตามสิ่งที่ต้องการวัด

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีสอดคล้องตรงตามสิ่งที่ต้องการวัด

ให้คะแนน -1 หมายถึง ไม่ถูกต้อง ไม่สอดคล้อง ไม่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด

6. ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่า ข้อคำถามส่วนใหญ่มีดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67–1.00 โดยมีการปรับปรุงภาษาข้อคำถามบางข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ

7. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญและความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดลองใช้ (Tryout) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 30 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง

8. ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาร์ค (Cronbach) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าเท่ากับ 0.87

9. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือจากโรงเรียนอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยนำหนังสือแจ้งขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถาม จำนวน 136 ชุด กับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ได้รับกลับคืนมา 136 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามโดยใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 30 วัน จากนั้นตรวจสอบ ความเรียบร้อยสมบูรณ์ เสรียนำข้อมูลไปวิเคราะห์เชิงสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาใช้ค่าสถิติ มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง

2. วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย เถลถายในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย อาศัยแนวทางหรือแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษามีระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษามีระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษามีระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษามีระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษามีระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการทดสอบค่าทีของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (t-test for Independent Samples)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 - 1.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)
 - 1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
 - 2.1 ร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 3.1 การทดสอบค่าทีของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (t-test for Independent Samples)
 - 3.2 การทดสอบค่าเอฟ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ ตำแหน่ง ปัจจุบัน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 6 ด้าน คือด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมีอาชีพในยุคดิจิทัล ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา และด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่งปัจจุบัน		
1) ผู้บริหารสถานศึกษา	14	10.29
2) ครู	122	89.71
รวม	136	100.00
2. วุฒิการศึกษา		
1) ปริญญาตรี	93	68.38
2) ปริญญาโทขึ้นไป	43	31.62
รวม	136	100.00
3. ประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
1) ต่ำกว่า 5 ปี	15	11.03
2) 5-10 ปี	42	30.88
3) 11-15 ปี	59	43.38
4) 15 ปีขึ้นไป	20	14.71
รวม	136	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครู จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 89.71 และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 10.29 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 68.38 และระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 31.62 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน 11-15 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 43.38 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ 5-10 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 30.88 มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 14.71 และมีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 11.03 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในภาพรวม

ด้าน	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	(n = 136)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล	4.42	0.80	มาก	4
2	ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ในยุคดิจิทัล	4.40	0.81	มาก	6
3	ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	4.41	0.79	มาก	5
4	ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลก ดิจิทัล	4.42	0.79	มาก	3
5	ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในสถานศึกษา	4.46	0.83	มาก	1
6	ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	4.43	0.77	มาก	2
รวมเฉลี่ย		4.42	0.78	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) และเมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.46$), ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.43$), ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ($\bar{X} = 4.42$), ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.42$), ด้านการเป็นพลเมือง

ในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.41$) และด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ ซึ่งทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล	(n = 136)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยน ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ หรือความคิดรวบยอด เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษา ด้วยนวัตกรรมดิจิทัล	4.41	0.81	มาก	5
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็น เลิศของสถานศึกษา	4.43	0.81	มาก	2
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างแรงบันดาลใจ ในการพัฒนาและการ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการ ปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากร สามารถเรียนรู้ ปรับตัวพัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรม	4.45	0.80	มาก	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ พัฒนาและมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ ของสถานศึกษา	4.43	0.87	มาก	3

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล	(n = 136)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาด้วยนวัตกรรมดิจิทัล	4.39	0.82	มาก	6
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และการสนับสนุนการเรียนการสอนที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.42	0.83	มาก	4
รวมเฉลี่ย		4.42	0.80	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัวพัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรม ($\bar{X} = 4.45$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็นเลิศของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.43$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาด้วยนวัตกรรมดิจิทัล ($\bar{X} = 4.39$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการปฏิบัติ ที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล	(n = 136)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะเชี่ยวชาญ ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วน หนึ่งในการพัฒนาสถานศึกษา	4.37	0.89	มาก	5
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนส่งเสริม สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม ดิจิทัลในสถานศึกษา	4.40	0.81	มาก	2
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนส่งเสริม สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับ ผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ดิจิทัลต่าง ๆ	4.39	0.86	มาก	3
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบอำนาจแก่ครู ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ	4.38	0.81	มาก	4
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการอำนวยความสะดวก สะดวกในการมีส่วนร่วมของชุมชนแห่งการ เรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้วยการกระตุ้น และสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา เรียนรู้และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลาย อย่างมีประสิทธิภาพ	4.46	0.80	มาก	1
รวมเฉลี่ย		4.40	0.81	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอ

พาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการอำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้วยการกระตุ้นและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.46$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.40$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.37$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	(n = 136)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม	4.48	0.76	มาก	1
2	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม	4.35	0.88	มาก	4
3	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นจริยธรรม	4.44	0.83	มาก	2

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	(n = 136)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
4	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางกฎหมาย	4.41	0.84	มาก	3
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล	4.34	0.93	มาก	5
รวมเฉลี่ย		4.41	0.79	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.48$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นจริยธรรม ($\bar{X} = 4.44$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล ($\bar{X} = 4.34$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้าง วัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล	(n = 136)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างสรรค์พลัง ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เป็นปกติใน สถานศึกษา จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการ เรียนรู้ในโลกดิจิทัล	4.43	0.81	มาก	3
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำนวัตกรรม ดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่าง ทั่วถึง	4.40	0.84	มาก	4
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดหาและ ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ด้าน เทคโนโลยีดิจิทัล	4.37	0.85	มาก	5
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัด สภาพแวดล้อมที่เน้นเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ อย่างทั่วถึง	4.43	0.75	มาก	2
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนและ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสร้าง วัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล	4.46	0.78	มาก	1
รวมเฉลี่ย		4.42	0.79	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) และเมื่อ

พิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ($\bar{X} = 4.46$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เน้นเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้อย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 4.43$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X} = 4.37$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา		แปลผล	ลำดับที่
	ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในสถานศึกษา	(\bar{X}) (S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจซึ้ง ความสามารถของคนในสถานศึกษาและ ปฏิบัติต่อบุคลากรทุกคนด้วยความเสมอ ภาค	4.49 0.77	มาก	1
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการและ สร้างสมดุลของทักษะความสามารถ ของคนในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ มีการมอบหมายงานให้ รับผิดชอบอย่างทั่วถึง	4.48 0.84	มาก	2

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (n = 136)		แปลผล	ลำดับที่
	ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในสถานศึกษา	(\bar{X}) (S.D.)		
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุน ให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองตามความสนใจและความถนัด เพื่อพัฒนาจุดเด่นที่มีอยู่ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.47 0.87	มาก	3
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการให้คำแนะนำช่วยเหลือ ชี้แนะการทำงานด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.42 0.99	มาก	5
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.44 0.85	มาก	4
รวมเฉลี่ย		4.46 0.83	มาก	

จากตาราง 9 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจขีดความสามารถของคนในสถานศึกษาและปฏิบัติต่อบุคลากรทุกคนด้วยความเสมอภาค ($\bar{X} = 4.49$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการและสร้างสมดุลของทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการมอบหมายงานให้รับผิดชอบอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 4.48$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการ

ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ซึ่งแนะนำการทำงานด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.42$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	(n = 136)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	4.48	0.77	มาก	2
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคำนึงถึงประสิทธิภาพการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม	4.34	1.05	มาก	5
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	4.48	0.74	มาก	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบ	4.43	0.80	มาก	3

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (n = 136)		แปลผล	ลำดับที่
		(\bar{X})	(S.D.)		
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็น ระบบโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมา ประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคน เกิดการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและยั่งยืน	4.41	0.83	มาก	4
รวมเฉลี่ย		4.43	0.77	มาก	

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.48$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.48$) ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการคำนึงถึงประสิทธิภาพการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.34$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ตาราง 11 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ด้าน	การบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี		ปริญญาโทขึ้นไป		t	p
		(\bar{X})	S.D.)	(\bar{X})	(S.D.)		
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล	4.40	0.71	4.51	0.94	-0.94	0.35
2	ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล	4.38	0.71	4.47	0.95	-0.76	0.45
3	ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	4.44	0.67	4.36	0.96	0.69	0.49
4	ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล	4.38	0.68	4.53	0.94	-1.26	0.21
5	ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา	4.48	0.68	4.46	1.04	0.23	0.82
6	ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	4.45	0.65	4.42	0.93	0.20	0.84
รวมเฉลี่ย		4.42	0.67	4.46	0.94	-0.31	0.75

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน เช่นกัน

ตาราง 12 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัด
เชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน

การบริหารสถานศึกษา						
ในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร	แหล่งข้อมูล	SS	df	Ms	F	Sig
สถานศึกษา						
ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุค ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	27.566	3	9.189	17.604	0.000*
	ภายในกลุ่ม	68.897	132	0.522		
	รวม	96.462	135			
ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศ อย่างมีอาชีพในยุคดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	25.417	3	8.472	15.601	0.000*
	ภายในกลุ่ม	71.645	132	0.543		
	รวม	97.062	135			
ด้านการเป็นพลเมืองในยุค ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	15.223	3	5.074	8.518	0.000*
	ภายในกลุ่ม	78.631	132	0.596		
	รวม	93.854	135			
ด้านการสร้างวัฒนธรรม การเรียนรู้ในโลกดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	20.904	3	6.968	13.132	0.000*
	ภายในกลุ่ม	70.042	132	0.531		
	รวม	90.946	135			
ด้านความเข้าใจในความรู้ และทักษะความสามารถ ของคนในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	25.463	3	8.488	14.124	0.000*
	ภายในกลุ่ม	79.322	132	0.601		
	รวม	104.786	135			
ด้านการปรับปรุงอย่างเป็น ระบบ	ระหว่างกลุ่ม	27.332	3	9.111	19.533	0.000*
	ภายในกลุ่ม	61.567	132	0.466		
	รวม	88.899	135			

ตาราง 12 (ต่อ)

การบริหารสถานศึกษา						
ในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร	แหล่งข้อมูล	SS	df	Ms	F	Sig
สถานศึกษา						
ผลรวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	22.758	3	7.586	14.640	0.000*
	ภายในกลุ่ม	68.400	132	0.518		
	รวม	91.159	135			

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน ในตำแหน่งปัจจุบันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศ อย่างมีอาชีพในยุคดิจิทัล ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา และด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ จึงได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	11-15 ปี	15 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี		0.000*	0.000*	0.069
5-10 ปี			0.124	0.228
11-15 ปี				0.003*
15 ปีขึ้นไป				

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล ผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมีอาชีพในยุคดิจิทัล จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมีอาชีพในยุคดิจิทัล	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	11-15 ปี	15 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี		0.000*	0.000*	0.090
5-10 ปี			0.166	0.290
11-15 ปี				0.006*
15 ปีขึ้นไป				

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมีอาชีพในยุคดิจิทัล ผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	11-15 ปี	15 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี		0.005*	0.000*	0.535
5-10 ปี			0.644	0.254
11-15 ปี				0.034*
15 ปีขึ้นไป				

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	11-15 ปี	15 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี		0.008*	0.000*	0.484
5-10 ปี			0.030*	0.378
11-15 ปี				0.002*
15 ปีขึ้นไป				

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และ 11-15 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ด้านความเข้าใจในความรู้ และทักษะความสามารถของ คนในสถานศึกษา	ต่ำกว่า	5-10 ปี	11-15 ปี	15 ปีขึ้นไป
	5 ปี			
ต่ำกว่า 5 ปี		0.012*	0.000*	1.000
5-10 ปี			0.174	0.008*
11-15 ปี				0.000*
15 ปีขึ้นไป				

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา ผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และ 11-15 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ด้านการปรับปรุงอย่าง เป็นระบบ	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	11-15 ปี	15 ปีขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี		0.001*	0.000*	0.994
5-10 ปี			0.106	0.001*
11-15 ปี				0.000*
15 ปีขึ้นไป				

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และ 11-15 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 136 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 สรุปผลการวิจัยตามรายละเอียดดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษารองลงมา คือ ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล และด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ตามลำดับ ส่วน

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล ซึ่งทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถสรุปผลรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างแรงบันดาลใจ ในการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัวพัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรม รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็นเลิศของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาด้วยนวัตกรรมดิจิทัล

1.2 ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการอำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้วยการกระตุ้นและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลในสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสถานศึกษา

1.3 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นจริยธรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล

1.4 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เน้นเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้อย่างทั่วถึง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดหาและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

1.5 ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหาร

สถานศึกษามีความเข้าใจขีดความสามารถของคนในสถานศึกษาและปฏิบัติต่อบุคลากรทุกคนด้วยความเสมอภาค รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการและสร้างสมดุลของทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการมอบหมายงานให้รับผิดชอบอย่างทั่วถึง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการให้คำแนะนำช่วยเหลือ ซึ่งแนะนำการทำงานด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.6 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการ สถานศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการคำนึงถึงประสิทธิภาพการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี ดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

2. การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และผู้ที่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัด เชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวม ไม่ต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านก็พบว่าไม่แตกต่าง เช่นกัน

3. การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบ แบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ภาพรวมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ด้านการ สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถ

ของคนในสถานศึกษา และด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ จึงได้สรุปการเปรียบเทียบรายคู่ ดังนี้

3.1 การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล ผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน ในตำแหน่งปัจจุบันต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมีอาชีพในยุคดิจิทัล ผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.4 การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และ 11-15 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.5 การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคน

ในสถานศึกษา ผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และ 11-15 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.6 การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี และ 11-15 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์ 5-10 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครุมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงหรือไม่และจะใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อการบริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนไปอย่างไรเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล จึงควรเป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ แล้วต่อยอดองค์ความรู้ด้วยความคิดสร้างสรรค์ จึงสอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นต้นแบบที่ดีในการทำงานด้วยดิจิทัล ทั้งในเรื่องความคิดความเป็นผู้นำและพฤติกรรม สามารถสร้างทีมผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มองปัญหาแบบองค์รวม (Holistic View) โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สามารถออกแบบสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนดิจิทัล (Future Design) โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพโรงเรียนในปัจจุบันเปรียบเทียบกับโรงเรียนดิจิทัลในอนาคต ร่วมกับครูผู้สอนบุคลากรในโรงเรียน ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายสู่การเป็นโรงเรียนดิจิทัล สามารถอภิปรายผลรายด้าน ดังนี้

ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนถ่ายทอดวิสัยทัศน์ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับความเป็นเลิศของสถานศึกษา อีกทั้งสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ครูและ

บุคลากร ในการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน และสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบสนองให้เกิดเป้าหมายการเรียนรู้และการสนับสนุนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับทินกร บัวชู และทิพภาพร บัวชู (2562) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว 3) ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ 4) ความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์กร และ 5) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล และยังสอดคล้องกับสุกัญญา แซ่มซ้อย (2562) ได้สรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลไว้ 5 องค์ประกอบ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว 3) ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ 4) ความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์กร และ 5) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล

ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสถานศึกษา มีการสนับสนุนส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน โดยใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ และมีการอำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้วยการกระตุ้นและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกรัตน์ เชื้อวังคำ (2564) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีจำนวน 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การเป็นพลเมืองดิจิทัล 2) ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล และ 3) วิสัยทัศน์ดิจิทัล และยังสอดคล้องกับชีวิน อ่อนละออ และคณะ (2563) ได้สรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ซึ่งนักบริหารการศึกษาต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1) ส่งเสริมการสื่อสารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีความเชื่อมั่นในทักษะการใช้เทคโนโลยี 2) มีความคิดต่อองค์ความรู้ใหม่ สร้างสังคมแห่งปัญญาและพัฒนาความสามารถใหม่ ๆ 3) เต็มใจทดลองด้วยความอยากรู้อยากเห็นทางปัญญา และคิดค้นนวัตกรรมเพื่อให้เกิดการบริการใหม่ ๆ 4) พัฒนาความคล่องตัว ความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นมืออาชีพทางดิจิทัล และ 5) การสร้างปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ และแผนกลยุทธ์ ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต

ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม โดยเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม จริยธรรม และกฎหมาย ตลอดจนมีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกรัตน์ เชื้อวงศ์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การเป็นพลเมืองดิจิทัล 2) ความเป็นมืออาชีพด้านดิจิทัล และ 3) วิสัยทัศน์ดิจิทัล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฬาลักษณ์ อักษรณรงค์ (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตหนองหาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศ ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความเป็นพลเมืองดิจิทัลอยู่ในระดับสูงสุด

ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างสรรคพลังวัตในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลให้เป็นปกติในสถานศึกษา โดยการจัดหาและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เน้นเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ทินกร บัวชู และทิพภาพร บัวชู (2562) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว 3) ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ 4) ความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์กร และ 5) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณัฐ์ ตาแบ่ง (2563) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่สลองในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารยุคดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้บนโลกยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก

ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจขีดความสามารถของคนในสถานศึกษา มีการจัดการและสร้างสมดุลของทักษะความสามารถของคน

ในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยให้คำแนะนำช่วยเหลือ ชี้แนะในการทำงาน ด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) ได้สรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลไว้ 5 องค์ประกอบ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว 3) ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ 4) ความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์กร และ 5) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล และยังสอดคล้องกับสุกัญญา รอดระกำ (2560) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทผู้บริหารในยุคไทยแลนด์ 4.0 ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารในยุคไทยแลนด์ 4.0 จะต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นนักคิด นักพัฒนา มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง บริหารงานแบบประชาธิปไตย รับผิดชอบต่อคนอื่น ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหาคุศลกรในองค์กร และพัฒนาสถานศึกษาโดยใช้นวัตกรรมใหม่ คำนึงถึงการบรรลุในวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนเป็นหลัก

ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูล การอธิบายผลลัพธ์และค้นหาปรับปรุงพฤติกรรมของคนในสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณัฐ์ ตาแปง (2563) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่สลองในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารยุคดิจิทัล ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน ในตำแหน่งปัจจุบัน มีดังนี้

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ภาพรวมการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันเช่นกัน ซึ่งไม่เป็น

ไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันเป็นยุคของสังคมแห่งการเรียนรู้ (knowledge-based Society) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และหาความรู้เพิ่มเติมได้จากสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ (social network) ได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตต์พิชชา จริยา (2564) ซึ่งได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวม พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับภคพร เลิกนอก (2563) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยจำแนกตามสถานภาพ เพศ และประสบการณ์การทำงาน ทั้งในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน พบว่าภาพรวมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูง มีการรับผิดชอบงานที่หลากหลายบทบาทหน้าที่ และหลายโรงเรียน ทั้งที่ผ่านมาในอดีตและปัจจุบัน ส่งผลต่อความคิดเห็นและทัศนคติที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรนุช โชพิมพ์ (2559) ซึ่งได้ศึกษาภาวะผู้นำตามหลักสัปปริสธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมแตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์การทำงานมีผลการปฏิบัติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัลควรมีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาด้วยนวัตกรรมดิจิทัล
2. ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัลควรมีทักษะเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสถานศึกษา
3. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลควรมีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล
4. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัลควรมีการจัดการและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล
5. ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษาควรมีการให้คำแนะนำช่วยเหลือ ซึ่งแนะนำการทำงานด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
6. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบควรมีการคำนึงถึงประสิทธิภาพการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาอาชีพในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. ควรศึกษาวิจัยการส่งเสริมการบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
3. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารเชิงรุกในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกอร สมปราชญ์. (2560). ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้น:
การศึกษาทฤษฎีฐานราก. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 12(34), 51-66.
- กรณีฐิติ์ ตาแปง. (2563). บทบาทภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารยุคดิจิทัล
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา
แม่ฮ่องสอนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ.
- ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556. (2556). ราชกิจจานุเบกษา.
130(130ง), หน้า 73.
- จรัล พังเร้ว. (2558). คุณลักษณะที่เป็นจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กลุ่ม 6 ภาคเหนือตอนบน สังกัดสำนักบริหารงาน
การศึกษาพิเศษ. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- จิตต์พิชชา จริยา. (2564). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- จุฬาลักษณ์ อักษรณรงค์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศของ
ผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตหนองหาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 20 จังหวัดอุดรธานี. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 8(2),
178-188.
- เฉลิมพล คนตรง. (2555). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสุโขทัยในทศวรรษที่ 2 ของการปฏิรูปการศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ชีวิน อ่อนลออ, สุชาติ บางวิเศษ, กานนท์ แสนเภา และสวิตา อ่อนลออ. (2563). ภาวะผู้นำยุค
ดิจิทัลสำหรับนักบริหารการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2564, จาก

<http://www.casjournal.cas.ac.th/admin/filedocuments/1585994531-10.1.15.pdf>

ชูชาติ พุทธิลา. (2561). **องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางดิจิทัลสำหรับผู้บริหารโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู.**

วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

ฐิตินันท์ นันทะศรี. (2563). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร**

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, สุรินทร์.

ณัฐวุฒิ พงศ์สิริ. (2560). **ผู้นำที่เรียกว่า Digital Leader ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล.** HR Society Magazine, 15(172), 20-23.

ทินกร บัวชู และทิพภาพร บัวชู. (2562). **ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา.**

วารสารครุศาสตร์สาร, 13(2), 286-294.

ทิพวรรณ ล้วนปลื้มสิกุล. (2562). **คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้อง**

กับเป้าหมายการศึกษาของนโยบายไทยแลนด์ 4.0. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.,

มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

ทิพวรรณ วงษาลาภ. (2558). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนโสตศึกษา**

ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ภาคกลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา

พิเศษ. การค้นคว้าอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (ผู้บรรยาย). (28 สิงหาคม 2559). **การศึกษาไทย 4.0 ในบริบทการ**

จัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. ใน การประชุมทางวิชาการ การวิจัยนวัตกรรม

การเรียนรู้และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ:

ศูนย์ประชุมวายุภักษ์ โรงแรมเซ็นทรา.

นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2558). **การพัฒนาทักษะสมอง Executive Functions-EF (ทักษะ**

สมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ) ในเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สถาบันอาร์จีแอล.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย.** กรุงเทพฯ: สุริยศาสตร์.

ปกรณ์ ลีสกุล. (2561). **Leadership in Digital Era: ภาวะผู้นำในโลกดิจิทัล.** สืบค้นเมื่อ

25 กรกฎาคม 2564, จาก

<https://today.line.me/th/pc/article/Leadership+in+Digital+Era>

ประภาพร โสภารักษ์. (2558). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษายุคไร้พรมแดน.**

สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2564, จาก

<https://sites.google.com/site/narubadininterschool/phl-ngan/bthbath-khxng-phu-brihar-sthan-suksa-yud-ri-phrhm-daen>

- ปานัสร์ม ชุมภูยาละ. (2563). **แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- พระราชวุฒ ปณณูราชิโร (เพชรโพธิ์). (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น. **วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์**, 6(2), 130-142.
- ไพฑูริย์ ลินลารัตน์. (2559). **การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ภคพร เลิกนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. **วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์**, 7(2), 150-166.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (2551). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ: มนต์ตรี.
- มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา. (2561). แนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กยุคดิจิทัลสู่ความเป็นเลิศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. **วารสารวิจัยและพัฒนาวิจัยของกรมในพระบรมราชูปถัมภ์**, 14(1), 22-30.
- เมธาพร ชีวชยาภรณ์ (ผู้บรรยาย). (25 เมษายน 2563). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอเชียงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. ใน **การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 6.** (หน้า 688-701). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา
- รัชยา เรืองศรี. (2562). **ปรัชญาให้รอดในยุคดิจิทัล = Digital Darwinism.** กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- วรารภรณ์ มุกดาอ่อน. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3.** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2550). **การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- เศรษฐพงศ์ มะลิวรรณ. (2560). **DIGITAL TRANSFORMATION**. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม
2564, จาก [https://www.nbtc.go.th/getattachment/News/Information/28909/Digital
Transformation.pdf.aspx](https://www.nbtc.go.th/getattachment/News/Information/28909/DigitalTransformation.pdf.aspx)
- สามารถ ฟองศิริ. (2558). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5**. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (School Management in
Digital Era)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา รอดระกำ (ผู้บรรยาย). (29 มิถุนายน 2560). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในยุค
ไทยแลนด์ 4.0. ใน **การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “GRADUATE
SCHOOL CONFERENCE 2018**. (หน้า 575–579). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา.
- สุชญา โกมลวานิช (ผู้บรรยาย). (27 มีนาคม 2563). องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23.
ในการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 21.
(หน้า 636–643). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวิมล ตีรกันนท์. (2554). **สถิติและการวิจัยเบื้องต้นทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. (2563). **แผนกลยุทธ์พัฒนา
คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2563–2565**. เชียงราย:
โรงพิมพ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555–2559**. สืบค้นเมื่อ
10 สิงหาคม 2564, จาก
https://www.nesdc.go.th/download/article/article_20160323112431.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). **การกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21**. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2564, จาก http://www.onec.go.th/onec_backoffice/uploads/Book/1316-file.pdf.
- อรนุช โชพิมพ์. (2559). ภาวะผู้นำตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**, 1(2), 25-35.
- อัจฉรา จุ้ยเจริญ. (2558). **คู่มือการโค้ช เพื่อผู้นำยุคใหม่**. กรุงเทพฯ: แอดคอมแอนด์อิมเมจ.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2561). **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล (School Management in Digital)**. สืบค้นเมื่อ 17 กรกฎาคม 2564, จาก <http://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/52232>
- เอกรัตน์ เชื้อวงศ์ (ผู้บรรยาย). (25 มีนาคม 2564). องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. ใน **การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 22**. (หน้า 886-893). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Creighton, J. L. (2005). **The Public Participation Handbook: Making Better Decisions through Citizen Involvement**. San Francisco: Jossey Bass.
- Gardner, H. (2006). **Five Minds for the future**. Boston: Harvard Business School.
- Hall, G. E., and Hord, S. M. (2001). **Implementing Change: Patterns, Principles, and Potholes**. Boston: Allyn and Bacon.
- Holmes, B., and Gardner, J. (2006). **E-learning: concepts and practice**. London; Thousand Oaks.
- International Society for Technology in Education (ISTE). (2009). **National Educational Technology Standard for Administrators**. Retrieved August 13, 2021, from <http://www.ccl.org/leadership/pdf/research/InnovationLeadership.pdf>
- Jukes, M. C., and Crockett, L. (2010). **Understanding the digital generation: teaching and learning in the new digital landscape**. Melbourne: Hawker Brownlow Education.
- Prensky, M. (2001). **Digital Game-based learning**. New York: McGraw-Hill.
- Rogers, E. M. (2003). **Diffusion of innovations** (5th ed.). New York: The Free Press.

Seyfarth, J. T. (1999). **The principal: new leadership for new challenges.**

New Jersey: Prentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผศ.ดร.สันติ บุรณะชาติ
อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
2. ผศ.ดร.ณัฐพล แจ็งอักษร
อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานและการพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. ดร.ชัย สันกวีน
ผู้อำนวยการโรงเรียนพานพลกสวัสดิ์
อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ภาคผนวก ข ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม
เพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)

ข้อ	ข้อคำถาม	คะแนน ของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล							
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยน ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ หรือความคิดรวบ ยอดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงองค์กร ด้วยนวัตกรรมดิจิทัล	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับความ เป็นเลิศของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างแรงบันดาลใจ ในการพัฒนาและการ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการ ปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ครูและ บุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรม	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการ พัฒนาและมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ ของสถานศึกษา	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้าง วิสัยทัศน์ร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงองค์กรด้วย นวัตกรรมดิจิทัล	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง

ข้อ	ข้อความ	คะแนน ของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล							
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และการสนับสนุนการเรียนการสอนที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมีอาชีพในยุคดิจิทัล							
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบอำนาจแก่ครูในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการอำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้วยการกระตุ้นและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	ข้อความคำถาม	คะแนน ของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล							
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นจริยธรรม	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางกฎหมาย	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล							
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างสรรคพลังวัตในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เป็นปกติในสถานศึกษา จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำนวัตกรรมดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	ข้อคำถาม	คะแนน ของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล							
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการสภาพแวดล้อมที่เน้นเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้อย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา							
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจขีดความสามารถของคนในสถานศึกษาและปฏิบัติต่อบุคลากรทุกคนด้วยความเสมอภาค	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการและสร้างสมดุลของทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการมอบหมายงานให้รับผิดชอบอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองตามความสนใจและความถนัด เพื่อพัฒนาจุดเด่นที่มีอยู่ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	ข้อคำถาม	คะแนน ของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา							
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการให้คำแนะนำช่วยเหลือ ชี้แนะการทำงานด้วยความเสมอภาคเท่าเทียม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	+1	0	+1	2	0.67	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ							
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคำนึงถึงประสิทธิภาพการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ข้อ	ข้อความ	คะแนน			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		ของ ผู้เชี่ยวชาญ	1	2			
ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ							
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้านการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนเกิดการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและยั่งยืน	+1	+1	+1	3	1.0	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 1 ได้แก่

1. โรงเรียนบ้านห้วยชมภู
2. โรงเรียนบ้านปางขอน
3. โรงเรียนบ้านจะคือ

ภาคผนวก ง รายนามหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ทั้งหมด 13 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนธารทองวิทยา (ป่ารวก)
2. โรงเรียนร่องธารวิทยา
3. โรงเรียนบ้านโป่งแดง
4. โรงเรียนสันกลางวิทยา
5. โรงเรียนบ้านป่าบง
6. โรงเรียนบ้านฝ้างดื่น
7. โรงเรียนปู้แกง (อินทราราษฎร์อุปถัมภ์)
8. โรงเรียนทานตะวันวิทยา (ห้วยบง-ดงเจริญ)
9. โรงเรียนชุมชนบ้านทุ่งป่าแดด
10. โรงเรียนป่าแดงวิทยา
11. โรงเรียนเวียงห้าวิทยา
12. โรงเรียนบ้านใหม่ท่าตันเกียง
13. โรงเรียนบ้านป่าแดงงาม

ภาคผนวก จ แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31 ข้อ

3. ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่กระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามใด ๆ ทั้งสิ้น กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความร่วมมือด้วยดีและขอขอบพระคุณท่านผู้ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาวณัฐกฤตา กันทาใจ
นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง [] หน้าข้อความตามที่เป็นจริงเกี่ยวกับท่าน

1. ตำแหน่งปัจจุบัน

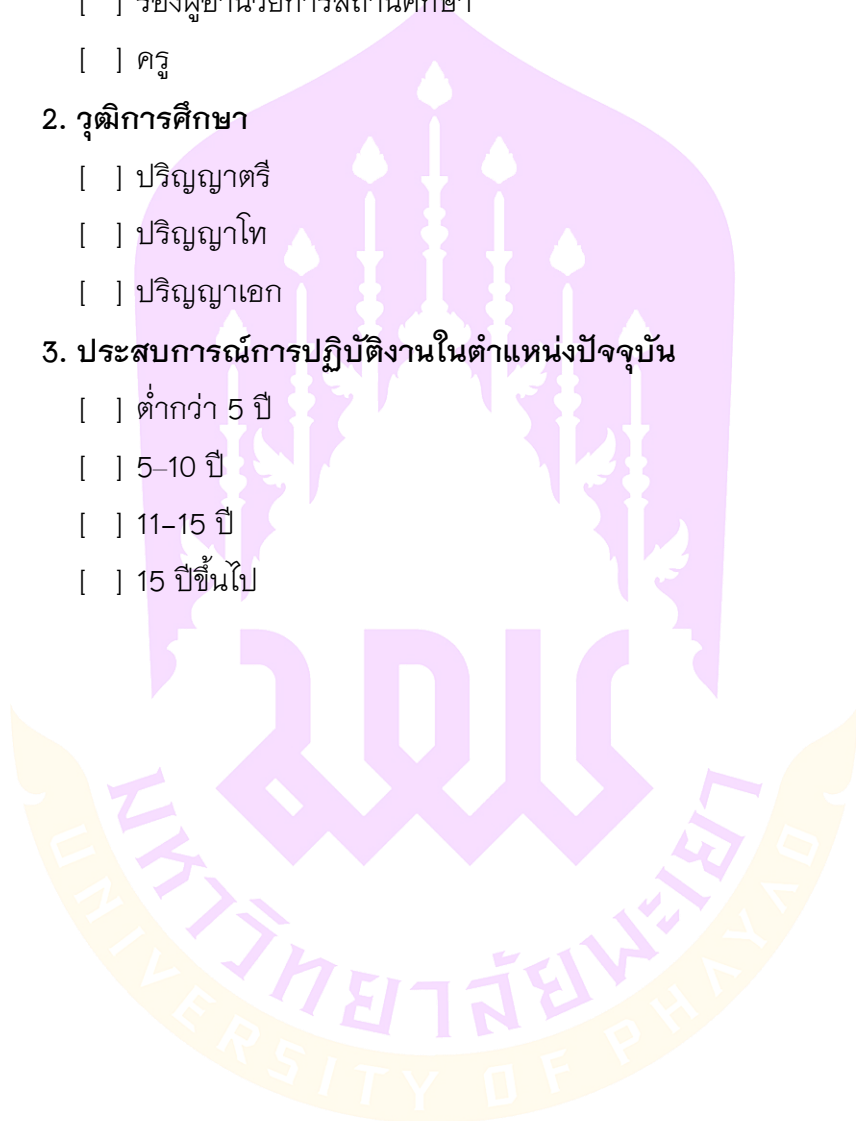
- [] ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง
- [] รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
- [] ครู

2. วุฒิการศึกษา

- [] ปริญญาตรี
- [] ปริญญาโท
- [] ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน

- [] ต่ำกว่า 5 ปี
- [] 5-10 ปี
- [] 11-15 ปี
- [] 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือตามความคิดเห็นของท่าน ว่าการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับใด ตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

- 5 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการบริหารสถานศึกษาในยุค ดิจิทัล				
		5	4	3	2	1
0	ผู้บริหารสถานศึกษามีการถ่ายทอดความรู้แก่ ครูผู้สอน....		✓			

คำอธิบาย

จากข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลระดับ 4 แปลว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการถ่ายทอดความรู้แก่ครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการบริหาร สถานศึกษาในยุค ดิจิทัล				
		5	4	3	2	1
ด้านการมีวิสัยทัศน์ในยุคดิจิทัล						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยน ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ หรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาด้วย นวัตกรรมดิจิทัล					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ ยกกระดับความเป็นเลิศของสถานศึกษา					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างแรงบันดาลใจ ในการพัฒนา และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถเรียนรู้ ปรับตัว พัฒนาตนเอง และสร้างนวัตกรรม					
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาและมีการ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ ของสถานศึกษา					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกับบุคลากร ในสถานศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาด้วย นวัตกรรมดิจิทัล					
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และการ สนับสนุนการเรียนการสอนที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล					
ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยี ดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลในสถานศึกษา					

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการบริหาร สถานศึกษาในยุค ดิจิทัล				
		5	4	3	2	1
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ					
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบอำนาจแก่ครูในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลต่าง ๆ					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการอำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้วยการกระตุ้นและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ					
ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลอย่างเหมาะสม					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางสังคม					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นจริยธรรม					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมให้เกิดความตระหนักในประเด็นทางกฎหมาย					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรับผิดชอบในการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล					
ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างสรรค์พลวัตในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เป็นปกติในสถานศึกษา จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล					

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการบริหาร สถานศึกษาในยุค ดิจิทัล				
		5	4	3	2	1
ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล						
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำนวัตกรรมดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้อย่างทั่วถึง					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล					
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เน้นเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้อย่างทั่วถึง					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล					
ด้านความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษา						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจขีดความสามารถของคนในสถานศึกษา และปฏิบัติต่อบุคลากรทุกคนด้วยความเสมอภาค					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดการและสร้างสมดุลของทักษะความสามารถของคนในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการมอบหมายงานให้รับผิดชอบอย่างทั่วถึง					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุน ให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองตามความสนใจและความถนัด เพื่อพัฒนาจุดเด่นที่มีอยู่ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ					
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ชี้แนะการทำงานด้วยความเสมอภาคเท่าเทียม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
5	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

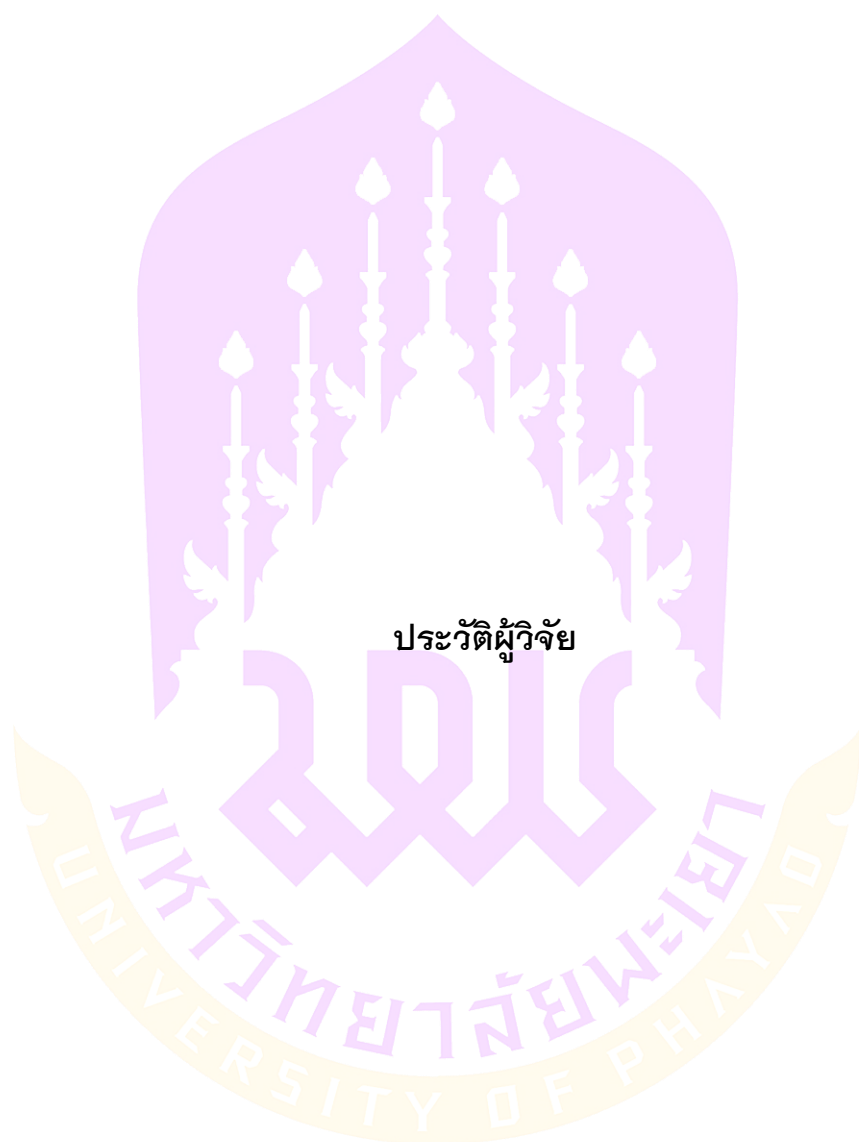
ข้อ	การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการบริหาร สถานศึกษาในยุค ดิจิทัล				
		5	4	3	2	1
ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการคำนึงถึงประสิทธิภาพการใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบ					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนเกิดการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและยั่งยืน					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ณัฐกฤตา กันทาใจ
วัน เดือน ปี เกิด	28 กรกฎาคม 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดพะเยา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2552 ศษ.บ. (คณิตศาสตร์), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, จังหวัดเชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	912 หมู่ 14 ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	ณัฐกฤตา กันทาใจ. (ผู้บรรยาย). (17-23 เมษายน 2565). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 8 (หน้า 512-526). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

